

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica | november-december 2022 | št. 106 | 5300 izvodov | brezplačno

V HARIJAH ŽE 29. DAN
SAMOSTOJNOSTI IN
ENOTNOSTI TER ŠTEFANOVO

S KOLESARSKO TURO NA PRVI DAN
NOVEGA LETA POVEZALI SLOVENIJO
IN HRVAŠKO

PRAZNOVANJE
50. OBLETNICE VRTCA
IN ŠOLE V KNEŽAKU

V tokratni številki Bistriških odmevov vam predstavljamo rezultate lokalnih volitev. Na letošnjih volitvah smo izvolili novega župana dr. Gregorja Kovačiča, Bistričani pa smo dodobra osvežili tudi občinski svet in predstavnike krajevnih skupnosti. Pozdravni nagovor novega župana boste našli na strani 3.

1. januarja 2023 je sosednja Hrvaška postala članica Evropske unije in istočasno zakorakala v schengensko območje, kar za Slovenijo pomeni ukinitve mejne kontrole. Bistričanke in Bistričani bomo odslej lahko svobodno prečkali mejo na mejnih prehodih Jelšane in Starod, maloobmejnem prehodu Novokračine in na cestah Sušak–Lisac ter Starod–Mune. Zgodovinski trenutek smo obeležili na kar treh lokacijah – na Sušaku, Starodu in Jelšanah. Kaj padec meje pomeni za nas? Izjemno možnost za konstruktivno sodelovanje na različnih področjih in večjo možnost za utrjevanje prijateljskih vezi.

Na štefanovo so v Harijah marljivi organizatorji znova pripravili žegnanje konj, ki se ga je kljub turobnemu vremenu udeležilo veliko število obiskovalcev.

Čebelarji so na letošnji medeni dan pripravili zanimive vsebine, ki niso razočarale. Letošnji dogodek so uspešno popestrili s kulinariko in medenim vinom.

Adventno obdobje so popestrili obiski Miklavžev in Dedkov Mrazov, Šembije pa so znova okupirali pravljicni in nadvse ljubki škrati. Letos so se za prav posebno obeležitev čarobnih prazničnih dni odločili v Smrjah.

Drage občanke in občani,

še veliko zanimivih in aktualnih tem vas čaka v tokratni izdaji, zato lepo vabljeni k branju! Dovolite mi, da vas vljudno povabim k soustvarjanju glasila Bistriški odmevi in vam zaželim veliko ustvarjalnosti, optimizma ter vztrajnosti v letu 2023! Naj bo srečno, zdravo in uspešno!

Tjaša Kaluža,

odgovorna urednica Bistriških odmevov

AKTUALNO

Županov nagovor	3
Po hrvaškem vstopu v EU je cesta med Sušakom in Liscem znova odprta	11
S kolesarsko turo na prvi dan novega leta povezali Slovenijo in Hrvaško	12
Padec meje proslavili tudi med Starodom in Munami	14
V Harijah že 29. dan samostojnosti in enotnosti ter štefanovo	16

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Praznovanje 50. obletnice vrtca in šole v Knežaku	24
Sv. Miklavž obiskal srednjeveški premški grad	30
Šembijski škrati tudi letos navdušili	32
Smrje so vas, ki poživlja Brkine	34
Bistriški gasilci pri predsedniku Borutu Pahorju prejeli jabolko navdiha	35
Deset let »Hiše lepih las«	39

VARSTVO OKOLJA

Uspešen zaključek »ETZO tedna«	40
Načrt obveščanja uporabnikov pitne vode	40

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Novo razvojno obdobje za Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	42
Boj proti nasilju nad ženskami	43
Zdravica novemu letu v DSO Ilirska Bistrica	44

KULTURA

Deset let galerije z Jožetom Šajnom	50
Cikel koncertov sakralne glasbe v Ilirski Bistrici	55
Predstavitve projekta »Bele žene - varuhinje reke Reke«	58

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Dan odprtih vrat na Gimnaziji Ilirska Bistrica	60
Kulturni dan kneških učencev	62

RAZVEDRILO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	68
--------------------------------------	----

Vaše prispevke za novo številko ali geslo nagradne križanke pričakujemo najpozneje do 25. januarja 2023 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si.

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Maja Uljan, Milivoj Kaluža, Tadej Primc, Kaja Božič, Mia Valenčič, Petar Bacio | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc razen oglasnih vsebin | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5300 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Občina Ilirska Bistrica, Aneja Rože, Kristina Šlosar, Nina Valenčič, Goran Kinkela, Mateja Kakež, Daniel Cek, Anže Skok, arhiv Andreja Černigoja, Tadeja Pecman Penko, Simon Avsec, Meta Frank, arhiv Marka Kreševiča, arhiv Matjaža Vrha, Petar Nikolić, arhiv Ivana Dubravčiča, Tjaša Kaluža, Visit Ilirska Bistrica, Tic Ilirska Bistrica, GZ Ilirska Bistrica, JP Komunala Ilirska Bistrica, KMS Ilirska Bistrica, CMePZ Zvon, ZD Ilirska Bistrica, DU Ilirska Bistrica, DI Ilirska Bistrica, DZA Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica, LU Ilirska Bistrica, OŠ DK Ilirska Bistrica, OŠ TT Knežak. | **Fotografija na naslovnici:** Kristina Šlosar

Drage občanke in občani!

Leto 2022 je bilo zame leto pomembnih odločitev. Ko je v meni dozorela ideja, da kandidiram za župana Občine Ilirska Bistrica, sem sprejel eno pomembnejših odločitev v svojem življenju. Po dvajsetih letih uspešne akademske kariere sem se za nedoločen čas odpovedal poklicu, ki ga imam neizmerno rad, saj me delo z mladimi, nadobudnimi študenti in raziskovalno delo izpopolnjujeta ter sta v vseh teh letih postala pomemben del mene. Skupaj z ekipo somišljenikov smo zavihali rokave in se podali na lokalne volitve. Z močno voljo, neumorno energijo in srčnostjo ter jasno vizijo po razvojno uspešni, povezani in odločni občini nam je uspelo pridobiti zaupanje občanek in občanov. S tem smo nase prevzeli veliko odgovornost in zavezo, da bomo v naslednjih štirih letih trdo delali za občino Ilirska Bistrica ter občanke in občane.

V novo leto vstopam kot nov bistriški župan z jasno vizijo po tem, kako naj bi življenje, bivanje in delo v naši občini izgledalo v prihodnje. Izzivov ne manjka, toda s pravo mero znanja, motivacije, zanesenjaškim elanom in odločnim korakom napredujemo, se razvijamo in sčasoma lahko dosežemo vse, kar smo si zadali. S skupnimi močmi, pogovorom in sodelovanjem bo naša občina napredovala na vseh področjih in prav vsak od nas lahko prispeva v obetavnejši jutri.

Konec leta je po navadi tisti čas, ko potegnemo črto in pogledamo, kaj smo naredili in kaj bi lahko naredili bolje. Je obdobje premisleka in strnjenja vrst za še odločnejše napredovanje v boljšo in svetlejšo prihodnost.

Upam, da je bil čarobni praznični čas priložnost, da smo si v krogu družine in prijateljev nabrali moči za nove uspehe in zadovoljstvo na osebem ter poklicnem področju. Naj bo leto 2023 uspešno tako za nas, občanke in občane, kot tudi za našo občino. Dovolimo si sijati in delati dobro za vse nas in za prihodnje generacije!

Veliko zdravja, iskrih nasmehov, dobrih navad, drznih idej, iskrenih pogledov, jasno začrtanih ciljev in zglednih praks v letu, ki prihaja, vam želi dr. Gregor Kovačič s sodelavkami in sodelavci na Občini Ilirska Bistrica.

POROČILO O IZIDU LOKALNIH VOLITEV 2022 V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

A.

I. Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica je na svoji 6. seji dne 23.11.2022, na podlagi zapisnikov volilnih odborov pri ugotavljanju izidov glasovanj za volitve župana, občinskega sveta in svetov krajevnih skupnosti, zapisnikov o predčasnem glasovanju in glasovanju po pošti na lokalnih volitvah ter zapisnikov o delu občinske volilne komisije pri ugotavljanju končnega izida lokalnih volitev 2022, ugotovila končne uradne izide glasovanja na lokalnih volitvah 2022, ki so bile 20. novembra 2022 in sestavila naslednje poročilo.

II. Volilna komisija je ugotovila:

1. a) V volilne imenike na območju občine je vpisanih **11192** volivcev.
- b) S potrdilom ni glasoval nihče.
- c) SKUPAJ VOLIVCEV ZA OBMOČJE OBČINE: **11192** volivcev.
2. Glasovalo je:
 - a) Po volilnih imenikih: **6398** volivcev.
 - b) S potrdilom ni glasoval nihče.
 - c) SKUPAJ GLASovalo: **6398** volivcev.
3. Udeležba na lokalnih volitvah je bila **57,19** %.

B. VOLITVE ŽUPANA

1. Na volitvah župana je od 11192 volivcev po volilnih imenikih glasovalo 6398 volivcev. S potrdilom ni glasoval nihče.
2. Predčasno je glasovalo 568 volivcev, po pošti je glasovalo 23 volivcev.
3. Vseh oddanih glasovnic je bilo 6398, od katerih je bilo veljavnih 6369, neveljavnih pa 29.
4. Posamezni kandidati so prejeli naslednje število glasov:

Kandidat	Št. glasov	% glasov
dr. GREGOR KOVAČIČ Predlagatelj: dr. Gregor Kovačič in skupina volivcev	2867	45,01
EMIL ROJC Predlagatelj: Aleš Rojc	2409	37,82
ANDREJ ČERNIGOJ Predlagatelj: OO N.Si Ilirska Bistrica	912	14,32
DUŠAN GRBEC Predlagatelj: OO SDS Ilirska Bistrica	181	2,84

II. Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica je na podlagi prvega odstavka 107.člena Zakona o lokalnih volitvah (Ur.l. RS št. 94/2007-ZLV-UPB3, 45/2008, 83/2012, 68/2017 in 93/2020 – odl.US) ugotovila, da nihče izmed kandidatov ni dobil večine glasov, zato se opravi drugi krog volitev med kandidatoma, ki sta prejela največ glasov. To sta:

1. dr. GREGOR KOVAČIČ
2. EMIL ROJC

Drugi krog volitev za župana v skladu s tretjim odstavkom 107. člena Zakona o lokalnih volitvah (Ur.l. RS št. 94/2007-ZLV-UPB3, 45/2008, 83/2012, 68/2017 in 93/2020 – odl.US) razpiše Državna volilna komisija.

C. VOLITVE V OBČINSKI SVET

1. Na volitvah v občinski svet je od 11192 volivcev glasovalo 6398 volivcev. S potrdilom ni glasoval nihče.
2. Predčasno je glasovalo 568 volivcev, po pošti je glasovalo 23 volivcev.
3. Vseh oddanih glasovnic je bilo 6.398, od katerih je bilo veljavnih 6.300, neveljavnih pa 98.
4. Posamezne liste so prejele naslednje število glasov:

	Ime liste	Št. glasov	% glasov
1.	GREMO! – NEODVISNA LISTA DR. GREGORJA KOVAČIČA	2124	33,71
2.	LISTA SVEŽI	770	12,22
3.	SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	623	9,89
4.	POVEZOVALNA LISTA EMILA ROJCA	1070	16,98
5.	PIRATSKA STRANKA - PIRATI	80	1,27
6.	ZVEZA ZA PRIMORSKO - ZVP	73	1,16
7.	SOCIALNI DEMOKRATI	223	3,54
8.	NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI	742	11,78
9.	GIBANJE SVOBODA	595	9,44

5. Na podlagi prvega odstavka 18. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN šr. 18/95, 18/97, 30/98,4/08, Uradni list RS št. 31/99, 44/18 in 189/20 in Uradne objave časopisa Snežnik, št. 4, 30.6.2006) Občinski svet Občine Ilirska Bistrica šteje 23 članov. Izvoljeni so bili naslednji kandidati:

VOLILNA ENOTA 01

Skupno število mandatov: 23

Lista: 1 – GREMO! – NEODVISNA LISTA DR. GREGORJA KOVAČIČA

Skupno št. glasov: 2124 % glasov: 33,71% Št. izvoljenih: 9

	Kandidat	
1.	DR. GREGOR KOVAČIČ	Izvoljen
2.	DRAGICA JAKSETIČ	Izvoljen
3.	ANDREJ BERGOČ	Izvoljen
4.	ANDREJA SLAVEC	Izvoljen
5.	DR. ROK SMRDELJ	Izvoljen

6.	MATEJA KRESEVIČ BARIČIČ	Izvoljen
7.	KLEMEN ŠLOSAR	Izvoljen
8.	DR. TINA ŠTEMBERGER	Izvoljen
9.	MITJA JAGODNIK	Izvoljen

Lista: 2 – POVEZOVALNA LISTA EMILA ROJCA

Skupno št. glasov: 1070 % glasov: 16,98% Št. izvoljenih: 4

	Kandidat	
1.	BORUT ROJC	Izvoljen
2.	SONJA ČOŠIČ	Izvoljen
3.	IGOR JANIČIJEVIČ	Izvoljen
4.	LILIJANA VALENČIČ	Izvoljen

Lista: 3 – LISTA SVEŽI

Skupno št. glasov: 770 % glasov: 12,22% Št. izvoljenih: 3

	Kandidat	
1.	ANDREJ BATISTA	Izvoljen
2.	ANDREJA KURET	Izvoljen
3.	SIMON VIČIČ	Izvoljen

Lista: 4 – NOVA SLOVENIJA- KRŠČANSKI DEMOKRATI

Skupno št. glasov: 742 % glasov: 11,78% Št. izvoljenih: 3

	Kandidat	
1.	ANDREJ ČERNIGOJ	Izvoljen
2.	TEJA ISKRA	Izvoljen
3.	DOMEN VODOPIVEC	Izvoljen

Lista: 5 – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

Skupno št. glasov: 623 % glasov: 9,89% Št. izvoljenih: 2

	Kandidat	
1.	DUŠAN GRBEC	Izvoljen
2.	ADRIANA GOMBAČ	Izvoljen

Lista: 6 – GIBANJE SVOBODA

Skupno št. glasov: 595 % glasov: 9,44% Št. izvoljenih: 2

	Kandidat	
1.	BOŠTJAN KERMA	Izvoljen
2.	URŠA BLAZINŠEK	Izvoljen

Č. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Seznam krajevnih skupnosti, volilnih enot, kandidatov in število glasov, ki jih je dobil posamezen kandidat ter kateri kandidati so izvoljeni – potemnjeni tisk, je v prilogi in se ga objavi na oglasni deski Občine Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si.

D.

- Občinska volilna komisija ni ugotovila nobenih posebnih okoliščin pri delu volilnih odborov.

IZID GLASOVANJA (PO ŠTEVILU GLASOV- ZA VSE SKUPNOSTI V OBČINI)

Bitnja - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Branko Valenčič	35	100,00

Bitnja - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Andrej Frank	36	100,00

Bitnja - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Janko Kastelic	18	100,00

Bitnja - VOLILNA ENOTA 05

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Jožefa Valenčič	19	100,00

Dolnji Zemon - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	David Rolih	131	55,27
2	Valter Sedmak	117	49,3
1	Petra Baša	89	37,55

Harije - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Peter Valenčič	92	66,67
1	Ciril Edvard Jelerčič	85	61,59

Harije - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Ivan Logar	27	60,00
1	Judita Kadirić	25	55,56

Harije - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Dušan Gombač	32	100,00

Hrušica - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Šime (Franc) Poropat	73	66,36
1	Patrik Križman	64	58,18
2	Zlatko Brožič	48	43,64

Ilirska Bistrica - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Peter Novak	150	100,00

Ilirska Bistrica - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Luka Butinar	136	100,00

Ilirska Bistrica - VOLILNA ENOTA 05

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Robert Ličan	154	100,00

Jelšane - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Robert Brozina	100	71,43
3	Ivan Ceglar	60	42,86
2	Tomo Saftič	49	35,00

Jelšane - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Tomislav Rutar	39	84,78
1	David Gulja	28	60,87

Jelšane - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Matjaž Vičič	60	83,33
2	Danjel Saftič	40	55,56

Knežak - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Andrej Novak	152	77,55
2	Tine Slavec	148	75,51
3	Brigita Žvokelj	142	72,45

Knežak - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
6	Marko Šajn	56	78,87
3	Anton Delost, Koritnice 14	50	70,42
1	Izidor Sedmak	49	69,01
2	Špela Sedmak	19	26,76
4	Matija Tomšič	19	26,76
5	Anton Delost	12	16,90

Koseze - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Simon Sedmak	157	83,96
1	Borut Tomšič	118	63,10

Koseze - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Janez Ljubič	88	88,00
2	Gregor Šepič	88	88,00

Koseze - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Goran Boštjančič	68	80,95
2	Marijan Boštjančič	51	60,71

Koseze - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Rihard Mežnar	15	100,00

Kuteževo - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Martin Prosen	103	88,79
2	Jadran Uljan	95	81,90
3	Sandra Jaksetič	86	74,14

Kuteževo - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Miha Fajdiga	65	92,86
2	Borut Grlj	55	78,57

Novokračine - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Matej Žigman	97	90,65
1	Karmen Rutar Iskra	91	85,05
2	Josip Iskra	85	79,44

Novokračine - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Peter Iskra	39	90,70
1	Dušan Kalčič	37	86,05

Novokračine - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Aleš Rutar	4	100,00

Ostrožno Brdo - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Dušan Malečkar	32	84,21
3	Miran Volk	29	76,32
2	Eva Maslo	20	52,63

Podgrad - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Domen Vodopivec	240	100,00

Prem - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Bojan Samsa	54	83,08
3	Vojko Grahor	44	67,69
2	Patricija Mršnik Poklar	39	60,00

Podgrad - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Robert Jelenič	55	80,88
1	Branko Butinar	37	54,41

Prem - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Polona Čeligoj	27	71,05
3	Matej Kirn	25	65,79
1	Erik Perkan	23	60,53

Podgrad - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Marijan Mavrič	23	69,70
2	Simon Petrač	27	81,82

Rečica - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Suzana Janežič	36	97,30
2	Tomaž Tomažič	36	97,30

Pregarje - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Aljaž Zadnik	60	73,17
1	Ingrid Dodič	56	68,29
2	Denis Kastelic	51	62,20

Rečica - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Feliks Peternej	10	100,00

Pregarje - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Branco Frank	14	63,64
2	Jožko Mahne	13	59,09

Rečica - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Tomaž Gombač	26	68,42
2	Mojca Mejak	24	63,16

Pregarje - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Leopold Ludvik	13	100,00

Rečica - VOLILNA ENOTA 05

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Simon Vičič	42	82,35
2	Petra Valenčič	33	64,71

Pregarje - VOLILNA ENOTA 04

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Zoran Frank	23	88,46
2	Dejan Samsa	11	42,31

Starod - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Boštjan Maljevac	24	88,89
1	Valter Hrvatin	20	74,07

Pregarje - VOLILNA ENOTA 05

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Dejan Boršič	10	100,00

Starod - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Robert Šiško	6	100,00

Prem - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Matjaž Perenič	62	84,93
2	Nataša Olenik	59	80,82
3	Edvard Olenik	51	69,86

Starod - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Noemi Stopar	8	88,89
1	Mirko Maljevac	7	77,78

Šembije - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Tadeja Pecman Penko	93	75,00
2	Rok Šenkinc	79	63,71
1	Anton Šenkinc	64	51,61

Šembije - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Janez Logar	15	100,00

Topolc - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Nejc Seles	109	62,29
1	Vojko Jenko	74	42,29
4	Darko Pavlovič	72	41,14
2	Ado Barbiš	46	26,29

Topolc - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Milivoj Kaluža	46	100,00
2	Anton Vičič	34	73,91

Vrbovo - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Joško Štemberger	144	100,00

Vrbovo - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Radivoj Čekada	62	81,58
2	Sandi Udovič	31	40,79

Vrbovo - VOLILNA ENOTA 03

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
1	Primož Čekada	68	100,00

Zabiče - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
5	Alojz Rutar	91	75,83
4	Renata Krivograd	58	48,33
3	Marijan Žele	58	48,33
1	Zlatko Zeljković	46	38,33
2	Borut Čelin	39	32,50

Zabiče - VOLILNA ENOTA 02

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
3	Domen Kastelic	97	82,91
1	Jasna Poklar	88	75,21
2	Ksenija Fabec	86	73,50

Jasen - VOLILNA ENOTA 01

Izžrebana številka	Kandidat	Število glasov	Odstotek glasov (%)
2	Peter Kresevič	69	51,49
1	Primož Šestan	65	48,51
3	Sebastijan Ferlež	56	41,79

POROČILO O IZIDU LOKALNIH VOLITEV 2022 V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

A.

I. Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica je na svoji 9. seji dne 6. 12. 2022, na podlagi zapisnikov volilnih odborov pri ugotavljanju izidov glasovanj za volitve župana in svetov krajevnih skupnosti, zapisnikov o predčasnem glasovanju in glasovanju po pošti na lokalnih volitvah ter

zapisnikov o delu občinske volilne komisije pri ugotavljanju končnega izida lokalnih volitev 2022, ugotovila končne uradne izide glasovanja na lokalnih volitvah 2022, ki so bile 4. decembra 2022 in sestavila naslednje poročilo.

II. Volilna komisija je ugotovila:

1. a) V volilne imenike na območju občine je vpisanih **11188** volivcev.
- b) S potrdilom ni glasoval nihče.
- c) SKUPAJ VOLIVCEV ZA OBMOČJE OBČINE: **11188** volivcev.
2. Glasovalo je:
 - a) Po volilnih imenikih: **6018** volivcev.
 - b) S potrdilom ni glasoval nihče.
 - c) SKUPAJ GLASOVALO: **6018** volivcev.
3. Udeležba na lokalnih volitvah je bila **53,79** %.

B. VOLITVE ŽUPANA

- I. 1. Na volitvah župana je od 11188 volivcev po volilnih imenikih glasovalo 6018 volivcev. S potrdilom ni glasoval nihče.
2. Predčasno je glasovalo 702 volivcev, po pošti je glasovalo 21 volivcev.
3. Vseh oddanih glasovnic je bilo 6018, od katerih je bilo veljavnih 5990, neveljavnih pa 28.
4. Posamezni kandidati so prejeli naslednje število glasov:

Kandidat	Št. glasov	% glasov
dr. GREGOR KOVAČIČ Predlagatelj: dr. Gregor Kovačič in skupina volivcev	3820	63,77
EMIL ROJC Predlagatelj: Aleš Rojc	2170	36,23

II. Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica je na podlagi prvega odstavka 107.člena Zakona o lokalnih volitvah (Ur.l. RS št. 94/2007-ZLV-UPB3, 45/2008, 83/2012, 68/2017 in 93/2020 – odl.US) ugotovila, da je bil za župana Občine Ilirska Bistrica izvoljen **dr. GREGOR KOVAČIČ**, ki je dobil večino veljavnih glasov, to je 3820 glasov oziroma 63,77%.

C. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Seznam krajevnih skupnosti, volilnih enot, kandidatov in število glasov, ki jih je dobil posamezen kandidat ter kateri kandidati so **izvoljeni – potemnjeni tisk**, se ga objavi na oglasni deski Občine Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si.

KRAJEVNA SKUPNOST BAČ

VOLILNA ENOTA: 1 BAČ

Oddanih	217
Neveljavnih	3
Veljavnih	214

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	ZALAR Miran	57	26,64
2	VOLK Nataša	64	29,91
3	BLAŽEK Tanja	154	71,96
4	TOMAŽINČIČ Janez	121	56,54
5	PROSEN TOMŠIČ Jana	157	73,36
6	ŠIRCELJ Renato	44	20,56

KRAJEVNA SKUPNOST BITNJA

VOLILNA ENOTA: 3 KILOVČE

Oddanih	31
Neveljavnih	0
Veljavnih	31

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	KVENDERC Miran	31	100

KRAJEVNA SKUPNOST DOLNJI ZEMON

VOLILNA ENOTA: 2 GORNJI ZEMON

Oddanih	32
Neveljavnih	0
Veljavnih	32

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	VRH Marica	22	68,75
2	BROŽIČ Jožef	24	75,00

KRAJEVNA SKUPNOST HRUŠICA

VOLILNA ENOTA: 2 MALE LOČE

Oddanih	9
Neveljavnih	1
Veljavnih	8

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	GODINA Janko	4	50
2	KAKOVIČ Bruno	7	87,5

KRAJEVNA SKUPNOST ILIRSKA BISTRICA

VOLILNA ENOTA: 1

Oddanih	238
Neveljavnih	54
Veljavnih	184

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	UDOVIČ Nejc	184	100

VOLILNA ENOTA: 7

Oddanih	119
Neveljavnih	20
Veljavnih	99

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	ŠKRLJ Peter	99	100

VOLILNA ENOTA: 8

Oddanih	84
Neveljavnih	10
Veljavnih	74

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	PENKO Miha	74	100

VOLILNA ENOTA: 9

Oddanih	335
Neveljavnih	49
Veljavnih	286

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	GRŽINA Tomaž	286	100

KRAJEVNA SKUPNOST PODGRAD

VOLILNA ENOTA: 1 PODGRAD

Oddanih	244
Neveljavnih	9
Veljavnih	235

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	ŠEPIČ Sandra	181	77,02
2	JAGODNIK Mitja	182	77,45

VOLILNA ENOTA: 3 PODBEŽE

Oddanih	38
Neveljavnih	0
Veljavnih	38

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	KRIŽMAN Gregor	32	84,21
2	MAVRIČ Peter	33	86,84

KRAJEVNA SKUPNOST REČICA

VOLILNA ENOTA: 1 ZAREČJE

Oddanih	92
Neveljavnih	1
Veljavnih	91

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	PRELOG Tomo	43	47,25
2	KLANAC Danilo	48	52,75

KRAJEVNA SKUPNOST TOPOLC

VOLILNA ENOTA: 2 MEREČE IN PODSTENJŠEK

Oddanih	34
Neveljavnih	2
Veljavnih	32

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	ŠABEC Darko	26	81,25
2	FRANK Joško	25	78,13

KRAJEVNA SKUPNOST VRBOVO

VOLILNA ENOTA: 3 VRBICA

Oddanih	67
Neveljavnih	5
Veljavnih	62

Izžrebana številka	Kandidat	Št. glasov	Odstotek glasov %
1	ŠTEMBERGER Miha	62	100

D.

- Občinska volilna komisija ni ugotovila nobenih posebnih okoliščin pri delu volilnih odborov.

Številka: 041-35/2022

Datum: 6.12.2022

Predsednik občinske volilne komisije

Srečko Ritonja

TIB STORITVE

**ZA VAŠE VOZILO POSKRIBIMO
NA ENEM MESTU**

URNIK: PON, TOR, ČET, PET: 07:00–15:00 SRE: 07:00–17:00, SOB: 08:00–12:00

► **TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL**

► **PREGLEDI GASILNIKOV**

► **KONTROLA TAHOGRAFA
IN OMEJEVALNIKA**

► **PRENOS TER OBDELAVA
PODATKOV IZ DIGITALNIH
TAHOGRAFOV IN
VOZNIKOVH KARTIC**

► **REGISTRACIJA VOZILA**

► **SPREMEMBA LASTNIŠTVA**

► **ODJAVA VOZILA IZ PROMETA**

► **REGISTRske TABLICE**

► **PLAČILO LETNE DAJATVE
ZA UPORABO CEST**

► **SKLENITEV AVTOMOBILSKIH
ZAVAROVANJ**

modra številka
080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si

www.tib-storitve.si

PO HRVAŠKEM VSTOPU V EVROPSKO UNIJO JE CESTA MED SUŠAKOM IN LISCEM ZNOVA ODPRTA

Točno ob 10. uri zjutraj na prvi dan novega leta so si predstavniki Občin Ilirska Bistrica in Klana segli v roke in nazdravili novim skupnim izzivom in medsebojnemu sodelovanju v veliki evropski družini.

»Prvič po tridesetih letih se odpira cesta, ki je ločevala slovensko in hrvaško prebivalstvo. Mi, ki živimo ob meji, najbolje vemo, kako nas je ta meja razdvajala. Sedaj, ko so meje padle, bodo le-te tudi dejansko izbrisane. Med seboj smo zgodovinsko povezani, spletli smo sorodstvene vezi, a meja nam je oteževala življenje. To še posebej velja za naše prebivalce, ki so zaposleni v Sloveniji in so morali dvakrat dnevno prečkati mejo. Z odprtjem ceste Sušak–Lisac se jim bo pot skrajšala za kar 15 kilometrov. Poleg tega imata vasi Lisac in Škalnica svoja pogrebna mesta v Jelšanah, tako da nam je skupna tudi žalost, a to je del življenja,« je padec meje pozdravila načelnica Občine Klana Željka Šarčević Grgić.

S hrvaško kolegico se je strinjal tudi bistriški župan dr. Gregor Kovačič, ki je izpostavil pomembnost prvega dne novega leta: »Gre za zgodovinski trenutek, saj odpiramo mejo po tridesetih letih. Meja je razdvajala, čeprav so prebivalci z obeh strani meje ohranjali stike. Z današnjim dogodkom ta bariera pade in ta dogodek je odlična priložnost za obe državi, Občino Ilirska Bistrica in Občino Klana. Verjamem v priložnost za poglobljeno sodelovanje na področju prometa, gospodarstva, kmetijstva, turizma in kulturne dediščine.«

Tesnejšemu sodelovanju in pristnejšim odnosom sta načelnica Šarčević Grgić in župan dr. Kovačič nazdravila v družbi v. d. direktorja Občinske uprave Občine Ilirska Bistrica Boštjana Primca in predstavnikov Občine Klana. Ob zvokih domačega ansambla so se veselili tudi domačini z obeh strani meje, ki so se ob druženju posladkali s slastno torto in domačimi piškoti. Skozi odprta vrata mejne prometne povezave Sušak–Lisac so se zapeljale tri konjske vprege, za literarni pridih pa je poskrbel Ivan Simčič iz Društva za krajevno zgodovino Ilirska Bistrica, ki je prisotne presenetil z zanimivo pesmijo o »konfinih«.

S KOLESARSKO TURO NA PRVI DAN NOVEGA LETA POVEZALI SLOVENIJO IN HRVAŠKO

Ko je ura odbila dvanajst, so vsi zbrani na Mejnem prehodu Jelšane–Rupa pozdravili Hrvaško v Schengenu. Načelnik Matuljev Vedral Kinkela in bistriški župan dr. Gregor Kovačič sta si bila enotna, da je učvrstitev vezi in oživitve sodelovanja med sosednjima občinama ključnega pomena za boljšo prihodnost vseh nas.

»Vežejo nas stoletne vezi in meja nas je predolgo razdvajala. Čeprav prijateljski odnosi nikoli niso usahnili, so z današnjim dnem rešena marsikatera odprta vprašanja. To je velik korak v pravo smer in nikoli več ne smemo dovoliti, da bi nas meje še kdaj ločevale,« je vstop domovine v Schengen na Mejnem prehodu Jelšane–Rupa pozdravil načelnik Občine Matulji.

»To je zgodovinski trenutek za Evropsko unijo, Hrvaško in Slovenijo ter za vse nas, ki živimo ob meji. Ta dogodek razumem kot priložnost za razvoj teh krajev. Čeprav so bile vezi med nami močne, je meja zarezala med nas, saj je vsaj z vidika razvojnih projektov predstavljala veliko oviro. Ko enkrat meja pade, se odprejo nove priložnosti tako na gospodarskem področju kot tudi v razvoju turizma,« je pomen priključitve sosednje države Evropski zvezi izpostavil bistriški župan dr. Gregor Kovačič, ki

meni, da je to odlična spodbuda tudi za naše kraje: »Če bo prehod iz Slovenije na Hrvaško lažji, se tudi mi nadajamo, da bo marsikateri turist z Reke prišel poiskat kakšno posebnost v našo občino. To je hkrati tudi priložnost za razvoj kmetijstva, saj so bili naši kraji že v preteklosti močno povezani, vezi pa so utrjene tudi na kulturnem in športnem področju ter pri zaščiti in reševanju. Danes je meja dokončno padla in vse tiste tihe želje, ki so tlele v nas v teh tridesetih letih, se lahko uresničijo.«

Direktorica Turistično-informacijskega centra Ilirska Bistrica Maja Uljan, ki je skupaj s člani matuljskega združenja slovesnost na meji tudi organizirala, je predstavila glavne adute domačih krajev: »Ker si želimo, da bi bila občina Ilirska Bistrica prepoznavna po kolesarskem turizmu, pohodništvu in ostalih aktivnostih v naravi, smo pripravili današnje srečanje v želji, da bi skupaj pisali nove turistične

zgodbe brez meja in ravno brezmejnost bo odpirala nove kolesarske in pohodniške poti. Turisti bodo mejo svobodno prehajali in doživljali lepote naše neokrnjene narave.«

Da bi skupaj prevozili čim več brezmejnih kilometrov, so se bistriški kolesarji množično udeležili slovesne proslave ob padcu meje, kjer so se družili s hrva-

škimi kolegi. Kolesarji so ustvarili resnično posebno vzdušje in v praksi predstavili povezanost ljudi z obeh strani meje, saj so tisti dan mejo prečkali kar na treh lokacijah, in sicer na Mejnem prehodu Jelšane–Rupa, na cesti Lisac–Sušak, kjer so prehod onemogočala zaklenjena vrata, in na Brezi, kjer je bila meja še v času Rapalske pogodbe. Obeležitve pridružitve Hrvaške državam članicam schengenskega območja

in njeno vključitev v območje odpravljenih notranjih meja držav EU so se udeležili tudi: v. d. direktorja Občine Ilirska Bistrica Boštjan Primc, direktor Hrvatske turistične zajednice Kristjan Staničić, predstavnik Slovenske turistične organizacije Martina Gojkošek, direktorica Turistične zajednice Matulji Marjana Kalčić in predstavnik Občine Brda Silvestra Elen Brašnić Saffigna,

predstavnik PU Primorsko-goranske županije in načelnik PP Opatija Tomislav Milković ter gasilci in drugi predstavniki obeh držav.

Dan, ko so osebne izkaznice in dovolilnice za vedno ostale v denarnici, so zbrani proslavili z zdravico s kozarcem penine in domačo potico, za glasbeno popestritev in dobro voljo pa je poskrbel Niko Poles s spremljavo. ●

PADEC MEJE PROSLAVILI TUDI MED STARODOM IN MUNAMI

Domačini so se razveselili odprtja ceste med Starodom in Munami, ki jim bo prihranilo 30 kilometrov dolgo pot čez Mejni prehod Starod–Šapjane. Slovesnemu dogodku sta prisostvovala oba bistriška podžupana Andrej Černigoj in Boštjan Kerma, ki sta pozdravila preporod skupnih vezi.

»Slovenija in Hrvaška sta si izbrili samostojnost, lastno državo in mednarodno priznanje. Kar je bilo včeraj blizu, se je zaradi meje oddaljilo. Največje ovire, oteženo življenje oz. največji davek, pa so v nadaljevanju plačali prav kraji ob novo nastali meji – kraji kot sta Starod in Mune. Čez noč se je postavila meja, ki je zarezala v družine, prijateljstva in celo sodelovanje med vami,« je uvodoma dejal podžupan Andrej Černigoj, ki je v družbi podžupana Boštjana Kerme točno opoldne na meji med Starodom in Munami pozdravil vse navzoče.

»V času nenehnih pretresov, vojn v bližini in gospodarskih izzivov nam Evropska unija sveti kot svetilnik v razburkanem morju. Obe državi sta v Evropski uniji našli prostor, kjer lahko odkrivata in izkoristita svoje potenciale. Čeprav nam je razum še vedno prepovedoval, nam je srce govorilo o povezovanju in prijateljstvu. Na silvestrovo je srce premagalo razum in s priložnostjo Hrvaške v šengensko območje so padle še zadnje meje, ne samo v naši bližini ampak tudi v naših glavah, zato vam želimo, da se obnovijo vse tiste stezice

in prijateljstva, ki so vas povezovala že v preteklosti,« je domačinom voščil podžupan Černigoj in sklenil: »Od danes naprej ni izgovorov, so samo dejanja po boljšem povezovanju in preporodu naših skupnih vezi.«

Na cesti med Starodom in Munami, točno na meji med Slovenijo in Hrvaško, se je opoldne zbralo približno sto domačinov z obeh strani meje, da bi skupaj pozdravili vstop Hrvaške v evropsko območje in padec meja med prijateljskima državama. Vrata med Starodom in Velimi Munami bodo ostala odprta in promet bo lahko stekel nemoteno. Ko so vrata ločevala obe državi, so morali domačini z Velih in Malih Mun prevoziti več kot 30 kilometrov, da so prišli na Starod. Sedaj bo ta pot občutno krajša.

Predstavniki Občine Matulji je ob srečanju izpostavil, da bodo cesto zdaj lahko znova uporabljali in pozval obe občini, da bi skušali cesto najprej urediti in nekoč tudi asfaltirati. Domačinka z Mun pa je navzoče spomnila, da so njihovi predniki v drugi svetovni vojni pred nemškimi okupatorjem, ki je požgal

Male in Vele Mune, pobegnili na slovensko stran ter zatočišče našli prav v Račicah in Podgradu.

Na stečaj odprta vrata in padec mejnih kontrol so domačini proslavili s krajšim kulturnim programom, ki mu je sledilo druženje ob lovskem golažu in odlični torti, vesela družina pa je nadaljevala z rajanjem na Velih Munah. ●

TIC BUS VOZNI RED

ODHOD in PRIHOD

AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE DOM NA VIDMU IL. BISTRICA

PONEDELJEK

6:45	●	ODHOD
7:05	○	ČELJE
7:10	○	PRELOŽE
7:20	○	RJAVČE
7:25	○	GABRK
7:30	○	HUJE
7:35	○	PREGARJE
7:40	○	ZAJELŠJE
7:45	○	TOMINJE
7:50	○	HARIJE
7:55	○	DOBROPOLJE
8:00	●	PRIHOD
11:45	●	ODHOD
8:30	○	FABCI
8:35	○	SUŠAK
8:40	○	NOVOKRAČINE
8:45	○	NOVA VAS pri J.
8:55	○	JELŠANE
8:55	○	DOLENJE
9:10	○	VELIKO BRDO
9:20	●	PRIHOD
13:15	●	ODHOD
9:35	○	SOZE
9:40	○	V. BUKOVICA
9:45	○	KOSEZE
9:50	●	PRIHOD
13:15	●	ODHOD

TOREK

6:45	●	ODHOD
7:10	○	ZABIČE
7:10	○	PODGRAJE
7:15	○	KUTEŽEVO
7:20	○	TRPČANE
7:25	○	JABLANICA
7:30	○	VRBICA
7:35	○	VRBOVO
7:40	○	JASEN
7:45	●	PRIHOD
11:00	●	ODHOD
8:15	○	ČELJE
8:20	○	PRELOŽE
8:30	○	RJAVČE
8:35	○	HUJE
8:40	○	PREGARJE
8:40	○	ZAJELŠJE
8:45	○	TOMINJE
8:50	○	HARIJE
9:00	●	PRIHOD
12:15	●	ODHOD
9:08	○	ODHOD
9:15	○	M. BUKOVICA
9:18	○	DOL. POTOK
9:20	○	ZEM. VAGA
9:20	○	DOL. ZEMON
9:25	○	GOR. ZEMON
9:30	●	PRIHOD
13:00	●	ODHOD

SREDA

6:45	●	ODHOD
7:20	○	OSTROŽNO BRDO
7:35	○	JANEŽEVO BRDO
7:40	○	PREM - VAS
7:45	○	PREM - PRI POŠTI
7:45	○	DOLNJA BITNJA
7:50	○	KILOVČE
8:00	○	RATEČEVO BRDO
8:05	○	GORNJA BITNJA
8:05	○	TOPOLC
8:15	●	PRIHOD
11:45	●	ODHOD
8:35	○	SMRJE
8:45	○	MEREČE
8:45	○	PODSTENJŠEK
8:50	○	PODTABOR
9:00	○	PODSTENJE
9:15	●	PRIHOD
13:15	●	ODHOD

PETEK

6:45	●	ODHOD
7:20	○	STAROD
7:30	○	RAČICE
7:40	○	MALE LOČE
7:45	○	HRUŠICA
7:50	○	PODGRAD
8:00	○	PODBEŽE
8:10	○	SABONJE
8:10	○	ZALČI
8:20	○	ZAREČICA
8:25	○	BRCE
8:30	○	ZAREČJE
8:30	○	REČICA
8:35	●	PRIHOD
11:20	●	ODHOD
9:15	○	KORITNICE
9:20	○	BAČ
9:25	○	KNEŽAK
9:30	○	ŠEMBIJE
9:40	●	PRIHOD
12:45	●	ODHOD

ČETRTEK

Ob četrtnih si lahko na številki 040 787 178 rezervirate prevoz na zdravstveni pregled ali kakšen drug pomemben opravke. Za vožnjo boste odšteli 0,35 €/km.

MESTNI TIC BUS

Po vsakodnevni opravih po mestu Ilirska Bistrica se lahko izpred svojega doma (in nazaj) odpravite:

● vsak ponedeljek, torek in sredo med 10. in 12. uro.

Na številki 070 400 268 si rezervirajte svojo vožnjo, za katero boste odšteli 2,00 €.

V HARIJAH ŽE 29. DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI TER ŠTEFANOVO

Na državni praznik samostojnosti in enotnosti so v ponedeljek, 26. decembra, v Harijah znova pripravili tradicionalno žegnanje konj, ki se pri sv. Štefanu odvija že skoraj tri desetletja. Bistriški župan dr. Gregor Kovačič je v svojem nagovoru izpostavil pomen enotnosti in sodelovanja, obiskovalci pa so spremljali pester kulturni program, katerega krona je bilo žegnanje kar 17 konj.

»Večina med vami se tistega dne in pa dogodkov okrog tega datuma spominja še zelo živo, saj so bili to dnevi, napolnjeni z neskončno mero različnih čustev – od pričakovanja, veselja, negotovosti do vznepenosti in ponosa. Prepričan sem, da z lahkoto v spomin vsakič znova prikličete izjemne občutke tistega dne, ko so v slovenskem parlamentu razglasili izide plebiscita o samostojnosti naše države,« je dejal župan Občine Ilirska Bistrica dr. Gregor Kovačič.

Razglasitev rezultatov o samostojnosti Republike Slovenije 26. decembra 1990 je bila podlaga za razglasitev samostojnosti Republike Slovenije šest mesecev kasneje. »25. junija 1991 sta bili namreč sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostoj-

nosti in neodvisnosti Slovenije, Slovenija pa je samostojnost razglasila dan potem z veliko proslavo na Trgu republike v Ljubljani, 26. junija 1991. Rezultat je bil plod daljšega obdobja demokratizacije slovenske družbe v 80. letih prejšnjega stoletja.«

Kot je pojasnil župan dr. Kovačič, je bilo to obdobje, ko so nekdanjo skupno domovino Jugoslavijo zajele gospodarska, družbena in politična kriza, pojavljati so se začela vse večja mednarodna nasprotja, različni so bili pogledi na ureditev in delovanje države, zato so se v Sloveniji prek gibanj civilne družbe, kulturnih gibanj, kulturne in politične opozicije, krepila prizadevanja po demokratizaciji, samostojni in neodvisni državi.

ZGODOVINSKA ENOTNOST SLOVENCEV

Po prvih demokratičnih volitvah po drugi svetovni vojni je takratna Demosova vlada sprejela temeljne zakone in dokumente za izvedbo plebiscita o samostojni in neodvisni Sloveniji z vprašanjem, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država. Sočasno je tedanja skupščina sprejela še Sporazum političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije o skupnem nastopu na plebiscitu za samostojno in neodvisno državo ter Izjavo o

dobrih namenih, kjer je bilo izpostavljeno, da želi Slovenija postati suverena, parlamentarno-demokratska, pravna in socialna država, ki bo spoštovala človekove svoboščine in državljanske pravice, socialno pravičnost in varnost za vse, ekološko odgovornost, delo in podjetništvo. S tem je bila izpričana zgodovinska enotnost vseh političnih opcij na slovenskem prostoru.

Zgodovinsko enotnost pa so takrat pokazali tudi prebivalke in prebivalci Slovenije, saj se je 23. decembra 1990 plebiscita udeležilo 93,2 % volilnih upravičencev – za je glasovalo 88,5 % vseh volilnih upravičencev. S tem je bil dosežen še en mejnik v

zgodovini slovenske družbe oz. skupnosti – izjemna enotnost vseh Slovencev v podporo Sloveniji na poti v samostojnost.

ZA BISTRIŠKO OBČINO PRIHAJA OBDOBJE POVEZOVANJA, VKLJUČEVANJA IN POENOTENJA

Pomembne spremembe so se za našo občino zgodile na letošnjih lokalnih volitvah. »Vajeti v roke je prevzela mlajša generacija z jasno vizijo po vsestransko povezani in razvojno prodorni ter uspešni občini. Na volitve smo se podali z obljubo

po povezovanju, vključevanju, kulturni komunikaciji, povečanju vloge občanov in občank pri odločanju o skupnih zadevah, zagotavljanju enakih možnosti za vse, z obljubo po več neposredne demokracije. S tem smo sprejeli tudi odgovornost. Za uresničitev zastavljenih razvojnih ciljev in izzivov na vseh segmentih delovanja občine računamo na poenotenje okrog ključnih strateških odločitev tako na nivoju slehernega posameznika in posameznice kot tudi na nivoju političnih strank in list v občinskem svetu. Poenotenje, kakršno je na ta dan pred 32 leti pokazala Slovenija na poti v samostojnost. Skupaj za Občino Ilirska Bistrica!« je nov pristop v občinski politiki izpostavil župan dr. Kovačič.

TRADICIONALNI BLAGOSLOV KONJEV V HARIJAH

Na 29. tradicionalnem žegnanju pri cerkvi sv. Štefana se je letos zbralo kar 17 konj in njihovih lastnikov, ki so v Harije prijezdili z domačih dvorišč, okoliških vasi in sosednjih občin. Na harijski zimski shod, ko goduje zavetnik konj, konjarjev in kočijažev sv. Štefan, je bistriški kaplan Gašper Naglost po darovani sveti maši blagoslovil vodo, kruh, sol, konje in njihove lastnike. Člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij so ob tej priložnosti znova obudili star običaj z imenom Štefanovo lučanje, ki pomeni obmetavanje ljudi z ječmenovim zrnjem za zdravje, domovino, boljšo letino in srečo.

Letošnjega žeganja se je udeležilo kar 17 konj, ki so se zvrstili za zastavonošo Zvonkom Boštjančičem. Na prizorišče je prijezdil Topolčan *Bogdan Rojc* na hrvaškem hladnokrvnem konju Mrčarju, *Klavdija Škrlić* iz Tominj pa se je predstavila s slovensko hladnokrvno kobilo Mišo, ki je letos dopolnila 24 let in odhaja v zaslužen pokoj. Pravi veteran na harijskih žegnanjih *Branko Hrvatin* iz Sabonj je v Harije pripeljal slovensko hladnokrvno kobilo Vikipedijo – Viki-co, domačin *Gregor Hrvatin* je prijezdil na slovenski hladnokrvni žrebici Rozi,

njegov oče *Igor Hrvatin* pa se je skupaj z vnukinjo Evo predstavil s slovensko hladnokrvno kobilo Lolo. Zvest udeleženec žeganja v Harijah *Andrej Škrlić* z Dolnjega Zemona je prispel na prizorišče s svojim slovenskim toplokrvnim konjem Dingom, Trnovec *Martin Pirih* je letos prijezdil na slovenski toplokrvni kobili Timi, ki je last Marjana Benigarja iz Trnovega, *Nik Kirn* pa se je žeganja udeležil s slovenskim toplokrvnim konjem Jurijem. Publiko so očarale štiri pripadnice nežnejšega spola: *Lea Žnidarič* iz Ilirske Bistrice s holsteinom Ri-

kom, *Ema Vrh* z Dolnjega Zemona s haflingerjem Oltijem, *Žana Jereb* iz Idrije s križancem Onixom in *Nika Lužar* iz vasi Lužarji v občini Velike Lašče s križanko Rino. Vsi štirje zadnji omenjeni konji so last Lee Žnidarič. *Sandi Fedrigo* je iz Matavuna prispel s Kisom, konjem pasme nonius, *Miha Penko-Jernuclov* iz Petelinj pa se je žeganja udeležil s frizijcem Vipom. V Harijah sta se predstavili dve Trnovki in potomki dveh idejnih vodij harijskega štefanovega – *Jerica Štemberger-Štalonova* s križanko Fensi in *Veronika Urbančič-Jadretova* s Hani pasme Appaloosa. Letošnje žeganje je zaključila *Megi Delost* iz Vrbovega, ki je s seboj pripeljala tri volčjakinje. Lastnica je s svojimi tremi »volčjimi kobilami«: Šajo, Rimi in Azoro v Harije prišla peš iz sosednjega Dobropolja.

V počastitev državnega praznika dneva samostojnosti in enotnosti, ki sovпада s štefanovim, so člani društva pripravili pester kulturni program, ki ga je povezovala Nataša Frank. Za glasbeno kuliso so poskrbeli pevci MPZ *Dragotin Kette* z zborovodkinjo Janjo Konestabo, o najpomembnejših dogodkih v vasi pa so si obiskovalci lahko prebrali v 24. številki *Harijskih novic*, ki so letos izšle v nakladi 350 izvodov in jih z veseljem prebirajo tako domačini kot rojaki po svetu. ●

TRETJI »MEDENI DAN« V DOMU NA VIDMU

Druga adventna nedelja je že tradicionalno rezervirana za bistriške čebelarje. Po dveh koronskih letih je Dom na Vidmu znova gostil medeno doživetje, ki je obiskovalce vabilo s kulinarinimi specialitetami in medenim vinom.

»Z organizacijo medenega dne skušamo občankam in občanom približati delovanje čebelarskega društva. Želimo jim predstaviti naše delo in opozoriti na pomen kranjske sivke in oprasovanja za čisto in neokrnjeno naravo. Obiskovalce želimo opomniti na to, da je med zdrav in naj ga čim več uporabljajo, saj so medeni proizvodi zelo zdravi in hranilni, prav tako je dokazan blagodejni učinek cvetnega prahu in propolisa na človeka,« je obeležitev že tretjega dne, ki je posvečen bistrškemu »tekočemu zlatu«, opisal predsednik Čebelarskega društva Ilirska Bistrica Aleksander Primc.

Licencirani ocenjevalci medu so tudi letos ocenjevali kvaliteto medu, ki jo določa vsebnost vode, barva, aroma in vonj. V močni konkurenci se je z lovoriko šampiona oktil akacijev med če-

belarja Davorina Udoviča, ki živi v Rupi na Hrvaškem. V letošnjem letu je bilo največ lipovega medu, akacije in cvetličnega medu. »Letošnja ledina je izredna,

saj smo pobrali veliko medu. Bilo je sušno obdobje in visoke temperature a letina je vsekakor nadpovprečna in je zlepa ne bomo dosegli,« je zagotovil predsednik društva Aleksander Primc.

»Vsako leto izberemo neko temo za medeni dan in letos smo želeli izpostaviti med v kulinariki. Med namreč ni zgolj pomembna sestavina za sladice, ampak se vse bolj uveljavlja tudi pri glavnih jedeh. Odlična je namreč tudi kombinacija z mesom. Naš kulinarčni mojster Rihard Baša je pripravil pogačo, sir in klobaso z medenim pridihom, Gostinstvo Belčič je pripravilo sladice z medom, ki so pošle v trenutku, novost za obiskovalce pa je bila tudi degustacija medenega vina in penine,« je posebno ponudbo predstavil Primc. Stojnice so se šibile pod ponudbo domačih medov, medice, medenega likerja, cvetnega prahu, propolisa in matičnega mlečka, omamno pa so dišali odlični medenjaki. Organizatorji so lepo poskrbeli za najmlajše, ki so svojo ustvarjalnost lahko pokazali na otroških delavnicah pri risanju z voskom in na panjske končnice ter pri izdelavi papirnatih rožic. Pri izražanju njihove kreativnosti pa so se veselo sladkali z medenimi lizikami.

S svojo lepoto so vabile cvetlične gospodične avtorice Sonje Prosen, za dobro vzdušje pa so poskrbeli mladi godbeniki iz Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica, ki so nastopili pod vodstvom novega dirigenta Dušana Grmška.

Medeni dan je imel tudi dobrodelno noto, ki je narisala nasmeh na ustnice otrokom iz Dnevnega centra Sonček. »Čebelarji smo imeli poleti dneve odprtih vrat in v sodelovanju z vsemi osnovnimi šolami ter nekaterimi vrtci na Bistriškem so otroci porisali panjske končnice, ki smo jih nato razstavili po celotni občini – od občine do upravne enote, knjižnice in gostinskih objektov. Ko se je razstava zaključila, smo se panjske končnice odločili pokloniti Dnevni centru Sonček. DC Sonček je nato na medenem dnevu obiskovalcem priredil pravo razstavo umetelno poslikanih panjskih končnic. S prostovoljnimi prispevki, ki so jih prejeli iz rok velikodušnih obiskovalcev v zameno za poslikave, nameravajo popestriti otroški vsakdan.«

Žnidaršičev panj ima svetovni sloves. Čebelarstvo ima v Ilirski Bistrici zelo dolgo in bogato tradicijo, saj tovrstna dejavnost sega že v davno leto 1907. Domačin, velečebelar in podjetnik An-

ton Žnideršič (1874–1974) je bistriško čebelarstvo povzdignil na visoko strokovno raven, ko je ustvaril moderen panj, ki je zadovoljil potrebe slovenskih čebelarjev in se navezoval na tradicijo. Pri snovanju mu je kot vzorec služil tako imenovani »listovni panj« nemškega učitelja Albertija, ki ga je temeljito predelal in ga po večletnih poizkusih leta 1910 končno ponudil slovenski čebelarski javnosti. Novega panja, ki je bil neprekosljiv za prevažanje

znanje na ameriških tleh, o slovenskem čebelarstvu pa je izšel tudi priročnik v angleškem jeziku. Alberti-Žnideršičev panj pa ni priljubljen samo čez lužo ampak tudi v Španiji, Franciji in še posebej v sosednji Italiji.

Bistriški čebelarji so v spomin na domačega pionirja čebelarstva svoje društvo poimenovali Čebelarsko društvo Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica. V spomin na imenitnega sokrajana in v počastitev bogate tradicije pridelave medu so v *Vencinovi hiši* na Levstikovi ulici uredili čebelarski muzej, kjer so na ogled postavili številne predmete iz bogate ilirsko-bistriške čebelarske preteklosti. Danes Čebelarsko društvo Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica pod svojim okriljem združuje kar 120 ljubiteljev pridelave medu, ki prihajajo iz celotne bistriške občine.

Čebelarji, ki promovirajo *Med izpod Snežnika*, so to prireditev uspešno pripravili že tretjič, saj se zavedajo, da je njihovo poslanstvo občane ozaveščati o pomenu čebel in čebeljih pridelkov, ki so lokalnega izvora, zato upajo, da bo dogodek v prihodnosti postal tradicionalno srečanje častilcev odlične lokalno pridelane hrane in domačih dobrot.

Poleg 20. maja – svetovnega dneva čebel, ki je posvečen čebelarstvu in drugim opravevalcem, ki igrajo pomembno vlogo pri varnosti s prehransko preskrbo in so ga predlagali prav slovenski čebelarji, je slovensko čebelarstvo v tem letu doseglo še en mejnik. Prvega decembra je bilo vpisano na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine, kar pomeni, da je slovensko bogato čebelarsko tradicijo prepoznal in se ji priklonil ves svet.

na paše, se je oprijel naziv »Alberti-Žnideršičev panj«, Anton Žnideršič pa je uspel prepričati čebelarje, da se da s takšnim panjem gospodarno čebelariti, ohraniti čebeljo družino in doseči izjemno kvaliteto medu. Panj so poimenovali »Žnideršičev« ali AŽ panj (skrajšano Alberti-Žnideršičev) in tako ga imenujemo še danes. AŽ panj je danes še vedno tako priljubljen, kot je bil pred sto leti. Zaradi enostavnosti postopka pregleda čebeljih družin v AŽ panjih so se zanj zadnje čase začeli zanimati tudi tuji čebelarji. O tehniki čebelarjenja v AŽ panjih predavatelji delijo svoje

PREDSTAVITEV REZULTATOV INTERREGOVEGA PROJEKTA »SABRINA« V BRUSLJU

Visokokakovostna kolesarska infrastruktura po vsej Evropi je ključnega pomena za doseganje podnebnih ciljev EU, saj je kolesarjenje ena najboljših brezemisijev oblik prevoza in lahko kot taka bistveno prispeva k zmanjšanju emisij cestnega prometa v EU. Da bi izkoristili polni potencial kolesarjenja, je treba sredstva EU za kolesarsko infrastrukturo bistveno povečati, države članice EU, regije in občine pa morajo pripraviti operativne programe in projekte, s katerimi se bo ta sredstva kar najbolje izkoristilo.

Za visokokakovostno kolesarsko infrastrukturo si prizadevamo partnerji Interregovega projekta SABRINA, ki smo 5. decembra 2022 v Bruslju predstavili ključne rezultate projekta. Po uvodnih besedah Olivera Rozi, projektne me-

nedžerke projekta SABRINA iz Evropskega inštituta za ocenjevanje cest – EuroRAP, Roba McInerneya, glavnega izvršnega direktorja iz organizacije iRAP, in Philipa Amarala, direktorja politike in razvoja pri Evropski kolesarski federaciji, je Marko Ševrovič, višji inženir za varnost v cestnem prometu pri EuroRAP-u, na kratko predstavil metodologije za ocenjevanje kolesarske infrastrukture, ki so bile uporabljene pri razvoju Kompletne orodij za varnejše kolesarske povezave (Safe Cycling Routes Toolkit – SCRT). Komplet orodij je nato predstavil Anđelo Marunica s Fakultete za prometne znanosti Univerze v Zagrebu, Aneja Rože iz Občine Ilirska Bistrica in Leonid Ljubotina iz prej omenjene fakultete pa sta predstavila rezultate slovenskega

in hrvaškega pilota, to je načrtovanje manjkajoče kolesarske povezave med Trstom in Reko, ki je bilo izvedeno v okviru omenjenega kompleta orodij.

Po predstavitvi rezultatov se je razvila bogata diskusija o njihovi uporabi v ključnih politikah in tokovih financiranja EU, v kateri so sodelovali poleg Olivera Rozi še Pedro Homem de Gouveia iz organizacije POLIS Network (vodilna mreža evropskih mest in regij, ki sodelujejo pri razvoju inovativnih tehnologij in politik za lokalni promet), Vlad Gheorghe iz Komiteja za transport in turizem v Evropskem parlamentu, Philip Amaral in Shanna Luchessi iz EuroRAP-a. Celoten dogodek je vodila Raluca Fiser iz romunske nevladne organizacije Zelena revolucija (Asociatia Green Revolution). Govorniki so debatirali o določitvah najboljših evropskih virov financiranja za kolesarsko infrastrukturo na državni, regionalni in lokalni ravni, oblikovanju zahtev glede kakovosti na ravni EU za kolesarsko infrastrukturo, kot je določeno v revidirani direktivi o cestni infrastrukturi in varnostnem upravljanju, vključitvi projektov kolesarske infrastrukture v vseevropsko prometno omrežje TEN-T in o vključevanju kolesarjenja kot polnopravnega način prevoza v vodilni prometni politiki EU. ●

*Aneja Rože,
Občina Ilirska Bistrica*

ZAKLJUČNA KONFERENCA INTERREGOVEGA PROJEKTA »SABRINA« V BUKAREŠTI

23. novembra 2022 je v Bukarešti potekala zaključna konferenca projekta SABRINA, »Varnejše kolesarske poti v Podonavju«, ki je bila organizirana v sklopu Strategije EU za Podonavje (EUSDR) – AP1b: Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave.

Na konferenci, ki so se je udeležili tudi visoki gosti s področja kolesarstva in varnosti v cestnem prometu, so bili izpostavljeni rezultati projekta, prikazane pa so bile tudi prednosti sistematičnega pristopa k varnejši kolesarski infrastrukturi.

»Ljudje v več državah, vključno z Romunijo, niso naklonjeni kolesarjenju. Potrebujemo čim več ljudi za promocijo kolesarjenja kot načina za zmanjšanje emisij v trenutnem kontekstu podnebnih sprememb in zmanjševanja hrupa. Želimo spodbujati kolesarjenje kot popolnoma integriran način prevoza,« je povedal Philip Amaral, direktor politike in razvoja ECF – Evropske kolesarske zveze.

Vodja projekta SABRINA, Olivera Rozi iz Evropskega inštituta za ocenjevanje cest – EuroRAP, je povedala, da sta med cilji projekta ozaveščanje in aktivnejše vključevanje deležnikov v prometno varnost, kot največji izziv pa je izpostavila pandemijo koronavirusa.

Franc Žepič z Ministrstva za infrastrukturo Republike Slovenije je poudaril

spreminjanje svojih potovalnih navad v smeri intermodalnosti, katere sestavni del je tudi kolesarjenje, ki bi moralo biti dostopno vsem.

Konferenčne razprave in predstavitve so bile osredotočene na ocene varnosti EuroVelo povezav, sistem za podporo odločanju za vse zainteresirane strani, pilotne študije in usposabljanja v vseh devetih sodelujočih državah ter na zbirko najboljših praks in informativnih listov. Po besedah Marka Ševroviča, višjega inženirja za varnost v cestnem prometu pri Evropskem inštitutu za ocenjevanje cest – EuroRAP, so v projektu SABRINA ocenili kolesarske trase na šestih EuroVelo povezavah v devetih državah, od tega več kot 2500 kilometrov v Podonavju. »Varnost v cestnem prometu na teh poteh smo kvantificirali z metodologijami ocenjevanja iRAP, CycleRAP in ECS (European Certification Standard). CycleRAP je bil razvit znotraj SABRINE in nam pomaga identificirati, kje obstajajo verjetnosti, da se bodo zgodi-

le nesreče med kolesarji in drugimi kategorijami lahke mobilnosti,« je dejal Marko Ševrovič. Projekt SABRINA je razvil tudi Komplet orodij za varnejše kolesarske povezave (Safe Cycling Routes Toolkit), ki bo deležnikom pomagal pri odločitvah in načrtovanju varnejših kolesarskih povezav. Poleg tega je projekt ustvaril 30 podatkovnih listov o kolesarskih tveganjih, rešitvah in koristih ter najboljše prakse.

Med govorniki prvega panela konferenice, ki se je posvečal najpomembnejšim rezultatom projekta, je bil tudi Boštjan Primc, vodja oddelka za razvojne projekte Občine Ilirska Bistrica, ki je predstavil izsledke slovenskega pilota, to je manjkajoče povezave med Trstom in Reko, in izobraževanja o ECS, iRAP in CycleRAP metodologijah ter o uporabi Komplete orodij za varnejše kolesarske povezave. Kompletu orodij in pilotom projekta pa so se natančneje posvetili v četrtem panelu, ki ga je vodila Aneja Rože iz Občine Ilirska Bistrica. ●

Aneja Rože,
Občina Ilirska Bistrica

PRAZNOVANJE 50-LETNICE VRTCA IN ŠOLE V KNEŽAKU

Prvega septembra 1972 so v vrtec pri Osnovni šoli Toneta Tomšiča Knežak prvič zakorakali otroci iz naših vasi. V varno zavetje jih je takrat sprejela prva vzgojiteljica Neda Tomšič, poročena Godec in varuhinja Ema Novak. V skupini je bilo 18 malih nadobudnežev, ki so se prvič izvili iz objema staršev in se podali v nov svet.

50 let dolga pot je sestavljena iz posameznih majhnih korakov, ki so včasih počasni in negotovi, z eno nogo vedno trdno na tleh in z drugo, dvignjeno v zrak, pripravljeni, da iščejo pot naprej. Brez trdnosti in poguma ni ustvarjalnih, izvirnih in samosvojih korakov, ni napredka. Je samo stopicanje na mestu. Vsa ta leta so na »beumu kamnu« minovala v iskanju drznega in gotovega, izvirnega in tvegane, predvsem takrat, ko smo poskušali stopiti ven iz ustaljenega, domačega in sigurnega.

V spomin na te prve korake smo 27. 10. 2022 na šoli pripravili prireditev ob 50. obletnici vrtca in šole. Praznovanja ob 50-letnici šole, ki bi moralo biti v šolskem letu 2019/2020, nismo imeli zaradi bolezni bivše ravnateljice Tee Gustinčič, kasneje pa zaradi zaprtja šole, ki je bilo posledica izbruha epidemije Covid-19. Tako smo obe obletnici obeležili na skupni prireditvi.

Veseli smo bili, da so se prireditve udeležili tudi nekdanji zaposleni, ki so na naši šoli pustili velik pečat. Zaradi njihovega dela in vdanosti dober glas o šoli seže izven krajevnih in občinskih meja. Postavili so dobre, trdne in zdrave temelje, na katerih sedaj gradimo njihovi nasledniki.

Ker so v vrtcu in osnovni šoli doma pravljičnice, v katerih se dogajajo čudeži in kjer dobro premaga zlo, smo zbrane obiskovalce popeljali v svet in čas otroštva, svet igrivosti in radovednosti s pravljico *Šapkov bel smrček*. Napisali in oblikovali so jo učenci, ki so bili vključeni v projekt

Turizmu pomaga lastna glava. Prek pravljičnih junakov, v katere se radi vživimo, se lahko veliko naučimo, spoznavamo običaje, kraje, ljudi in ob vsem tem bogatimo svoj besedni zaklad, oblikujemo svojo osebnost, razvijamo miselne procese in gradimo edinstven svet vrednot. Obiskovalci so se na dan prireditve lahko sprehodili po šoli ter si v posameznih razredih in vrtcu ogledali digitalne tematske razstave o različnih aktivnostih, ki so potekale v preteklih letih na naši šoli, se ustavili ob dobrotah, ki smo jih pripravili zaposleni, in poklepetali z bivšimi zaposlenimi ali bivšimi učenci. Vsi so si z velikim zanimanjem ogledali razstavo generacijskih fotografij vseh učencev, ki so v teh 50 letih obiskovali našo šolo. Z veseljem so na fotografijah poiskali sebe, svoje starše, otroke ali vnuke, se primerjali in obujali spomine na šolske dni. Marsikdo se je ob obujanju na pretekla leta nasmejal in spomnil kakšne anekdote, ki se mu je pripetila. V vrtcu so zaposlene pripravile razstave igrarč, različnih pripomočkov in fotografij skozi celo obdobje njegovega delovanja.

Tanja Blažek

O VRTCU

Skozi vseh 50 let se je vrtec nenehno spreminjal. V začetku je bila v skupini prisotna samo ena vzgojiteljica, s pomočjo varuhinje pa se je lahko podaljšal

poslovalni čas vrtca, ki je ustrežal potrebam staršev. Leta 1981 se je pokazala potreba po mali šoli in tako so zaposlili novo vzgojiteljico. V takih okvirih je vrtec deloval skoraj 40 let.

S spremembo zakonodaje in povečanjem potreb staršev po vrtcu smo od leta 2010 naprej število otrok več kot potrojili. Že četrto leto zapored imamo oblikovane 4 skupine in 9 zaposlenih vzgojiteljic oziroma vzgojiteljic – pomočnic vzgojiteljice. Večina otrok prihaja iz našega okoliša, kar nekaj pa je takih, ki prihajajo iz drugih vasi – predvsem iz Zagorja in Ilirske Bistrice. Strokovne delavke bogatijo dopoldneve otrok z najrazličnejšimi dejavnostmi in se vključujejo v različne projekte kot so *Mali sonček*, *Simbioza*, *Zdravje v vrtcu*, *Pasavček*, *Naša mala knjižnica*. Rdeča nit letošnjega leta pa je obeležitev 50-letnice s pomočjo medveda Šapka, ki nas spremlja pri različnih dejavnostih. V vrtcu dajemo velik pomen skupnemu povezovanju med skupinami, tako vsako leto izvajamo dejavnosti v okviru internega projekta *Malček migetalček*, kot so: sončkov tek, banana piknik v tednu otroka, skupinski pohodi, večer v vrtcu idr. Kneški vrtec je poznan tudi po tem,

da se vsako leto skupaj s starši otrok odpravimo na skupni zaključni izlet, s čimer dodamo piko na i pri ustvarjanju spodbudnega učnega okolja in vzpostavljanju dobrih, spoštljivih medsebojnih odnosov med zaposlenimi, otroki in starši.

*Vodja vrtca pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak
Alenka Biščak*

O ŠOLI

Osnovno šolo Toneta Tomšiča Knežak v letošnjem šolskem letu obiskuje 130 učencev. Svoje znanje in veščine pridobivajo v šoli, ki je sodobno opremljena, pod okriljem strokovno usposobljenih učiteljev. Šola niso le učitelji in učenci, v šoli mora biti poskrbljeno za ustrezno prehrano, za katero skrbijo naše kuharice; za čistočo, urejenost in varnost, za kar si prizadevajo naše čistilke in hišnik. Šola sodeluje tudi s številnimi zunanji deležniki, ki nudijo pomoč in podporo na številnih področjih tako pri vzgojno-izobraževalnem delu kot odnosu do zdravja, lastnine in zavedanja lokalne pripadnosti. Nepogrešljiv

deležnik pri delovanju šole je ustanovitelj šole, to je Občina Ilirska Bistrica, ki ima velik posluš pri željah in potrebah tako pri vzdrževanju objekta kot tudi pri različnih dejavnostih. Ravnateljica šole mag. Klavdija Sotlar je v slavnostnem nagovoru izpostavila dobro delovanje šole, saj jo tudi zaradi tega obiskujejo učenci iz drugih šolskih okolišev. Največ jih je iz vasi Zagorje. Ob tem je ponosno poudarila največjo vrednost, ki jo ima šola v svojem kraju. Ta je v tem, da so bile v šoli vzgojene generacije ljudi, ki imajo čut do svojega rodne kraja in predstavljajo zdrava jedra, na katerih temelji razvoj lokalne skupnosti. Ob tem spoznanju se je ravnateljica zahvalila vsem krajevnim skupnostim (KS Knežak, KS Bač in KS Šembije), vsem društvom in klubom ter ostalim inštitucijam, ki sodelujejo pri vzgojno-izobraževalnih aktivnostih šole.

Zaradi povečanja števila otrok, različnih načinov poučevanja in posodobitev vzgojno-izobraževalnega procesa je bila šola dvakrat dozidana in deležna številnih drugih obnovitvenih posegov, zadnji med njimi je bila delna obnova južne fasade z menjavo oken. Za vsa obnovitvena dela v šoli in njeni okolici

smo hvaležni Občini Ilirska Bistrica in vsem njenim županom. Naše želje za prihodnost pa so doseči izgradnjo telovadnice in urediti varno šolsko pot. Veliko zaslug za to, da je OŠ Toneta Tomšiča Knežak takšna, kot jo lahko vidite danes, ima nekdanja ravnateljica Tea Gustinčič, ki si je za to zelo veliko prizadevala, žal pa se je od nas veliko prezgodaj za vedno poslovila.

Poleg osnovnošolskega obveznega izobraževanja izvajamo različne interesne dejavnosti in projekte, pri katerih učenci dosegajo odlične rezultate tako na šolski kot tudi na državni ravni. S svojimi aktivnostmi smo prepoznavni tako v širšem lokalnem okolju kot tudi v mednarodnem prostoru.

Zavedamo se, da so dobri rezultati naših učencev tudi posledica zavzetosti staršev in njihovega zavedanja o pomenu znanja in vzgoje. S starši nas povezujejo skupni cilji, zato se trudimo, da hodimo po podobnih poteh in skupaj ustvarjamo podobe, ki so nam v ponos.

*Ravnateljica
OŠ Toneta Tomšiča Knežak
mag. Klavdija Sotlar*

Ravnateljica se je v nagovoru dotaknila tudi vloge učitelja v današnjem času in sklenila z mislijo: »Učitelji pri svojem delu nenehno iščejo načine, s katerimi želijo motivirati učence za kvalitetno delo in jih navduševati za nova znanja. Zavedamo se, da se lastnosti, interesi in cilji učencev iz generacije v generacijo spreminjajo, vendar skušamo z uresničitvijo naše vizije: **»Z dobrim zgledom, izkustvenim učenjem in spoštljivimi odnosi težimo k odličnosti«**, doseči, da bodo naši učenci poštene in delovni ljudje, da bodo znali presoditi med prav in narobe, da bodo ljubili svojo domovino in častili svoj rodni kraj.«

Zaposleni šole pa smo se odločili, da bo celo to šolsko leto potekalo v znamenju teh obletnic, saj bomo pripravili še kakšen skupen projekt ali prireditev.

SPOMINI NEDE GODEC, PRVE VZGOJITELJICE V VRTCU PRI OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

Leta 1972 sem zaključila petletno šolanje na Vzgojiteljski šoli v Ljubljani. Postala sem vzgojiteljica predšolskih otrok.

V Knežaku in njegovemu okolišu se je pokazala potreba po organiziranem

varstvu otrok. Tako smo 1. septembra 1972 odprli prvi vzgojno-varstveni oddelk pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak. Kakšnih velikih investicij za odprtje ni bilo. Šola nam je odstopila eno učilnico s souporabo garderobe, telovadnice in stranišča, ki smo ga z eno manjšo šolkko prilagodili predšolskim otrokom. Pohištvo, razen prelepih unikatnih mizic in stolov, je bilo šolsko.

Vpisanih je bilo 18 otrok iz Knežaka, Bača, Šembij, Koritnic, Zagorja, Palčja, Postojne in pozneje Topolca. Stari so bili od treh do sedem let. Jaz sem postala tovarišica Neda, Ema Novak, takratna varuhinja, pa teta Ema.

Večina otrok je rada hodila v vrtec, peščica pa je bila takih, ki so se temu upirali predvsem zato, ker niso želeli opoldne spati. Čeprav niso spali, so vseeno v tišini ležali na svojih ležalnikih. Igralnica sama po sebi ni bila preveč lepa v primerjavi z današnjimi, vendar sem se trudila, da je bilo življenje v njej veselo, polno smeha in igre.

Število otrok v vrtcu se je gibalo od 12 do 25. Eno leto sem imela sama v vrtcu in mali šoli skupaj 30 otrok. V šolskem letu 1982/83 smo prilagodili še en pro-

stor za potrebe male šole in zaposlili še eno vzgojiteljico, potem pa je bilo lažje. Verjeli ali ne, pred 40 leti sem si sama prostorsko zamišljala tak vrtec, kot je sedaj. Takrat je bilo nemogoče razmišljati o več oddelkih. Ker so se kazale potrebe po širitvi, se je pripravljalo kar nekaj projektov, ki pa so ostali neuresničeni.

Dodati moram tudi to, da ob otvoritvi vrtca leta 1972 ni bilo posebne prireditve. Ne spomnim se drugega kot treme in strahu pred tem, kako bodo otroci vstopali v vrtec in kako me bodo sprejeli ter tega, da sem prišla v kolektiv svojih bivših učiteljic, do katerih sem čutila strahospoštovanje. Vse so »govorile po fino«, jaz pa sem bila v veliki zadregi, kako naj se vedem.

Vrstile so se številne generacije otrok, katerih starše sem imela v vrtcu in kar naenkrat sem dočakala upokojitev. Dolga leta se kneškemu vrtcu nič ne poznajo, saj je vedno lepši.

Ob tem jubileju čestitam vsem, ki tako lepo skrbite za naš hram učenosti, ki je tudi kulturno središče našega kraja, in vsem, ki se trudite za dobro počutje naših otrok. ●

OŠ Toneta Tomšiča Knežak

ZGODBE IN POEZIJA OB SLIKAH IN GLASBI

Jesenske počitnice smo na Premu začinili s pravljичnim popoldnevom, ki ga je za nas ustvaril tandem, ki ustvarja pod imenom »Kamišibaj Slikovedke«. Jerca in Jure se s kamišibajem ukvarjata, odkar se je prvič pojavil v Sloveniji leta 2013. V obliki kot ga poznamo danes, se je pojavil okoli 1929 na Japonskem.

Nekateri ste za kamišibaj že slišali, drugi ne. Na gradu Prem smo o tej zvrsti pripovedovanja izvedeli vse, hkrati pa videli in slišali številne zanimive zgodbe.

Kamišibaj je edinstvena oblika pripovedovanja zgodb ob slikah. Slike so vložene v lesen oder, imenovan butaj. Pri-

povedovalec ob pripovedovanju menja slike, ki prikazujejo dogajanje v zgodbi. Kamišibaj omogoča prikaz različnih žanrov in zvrsti, ki navdušujejo otroke in odrasle.

Nekoč se je kamišibajkar pripeljal s kolesom. Na prtljažniku je imel pritrjen lesen

oder, pod katerim so bili predali za sladkarije. Na svoj prihod je opozoril z udarjanjem dveh paličic ene ob drugo. Kmalu se je okrog njega zbrala množica otrok in krajanov. Za drobiž so si kupili sladkarijo in ogled predstave. Kamišibajkar je svojo zgodbo premišljeno pripravil v nadaljevanjih. Ko je bilo najbolj napeto, se je poslovil in odpeljal. S tem si je zagotovil publiko ob naslednjem obisku.

Za nas sta Jerca in Jure pripravila bogat in zanimiv program, med drugim avtorsko zgodbo Jerce Cvetko *Ovčka Olga*, slovensko ljudsko *Ježek Janček* in angleško ljudsko *O čarovnici, ki je izgubila metlo*. Z zanimanjem pa smo spremljali tudi zgodbe za odrasle, med drugimi: *Daj, pomisli!* avtorja Tomaža Pengova, *Povodni mož* Franceta Prešerna in *Pan-ter R. M. Rilke*. Po končanem delu za otroke so bile še ustvarjalne delavnice, na katerih so otroci izdelovali izdelke s pridihom jeseni. ●

Mateja Kakež

(Vir: <https://slikovedke.com/>)

PESTRO DECEMBRSKO DOGAJANJE NA BISTRIŠKEM

Veseli december v Parku Nade Žagar se letos vrnil v polnem sijaju in Bistričanom ponudil obilo zabave na prostem. Praznično odeto mesto je najmlajšim s pomočjo TIC Ilirska Bistrica pričaralo polno malho smeha in zabavnih vsebin.

Na predvečer druge adventne nedelje je Ilirska Bistrica zažarela v soju prazničnih lučk. Miklavžev sejem je privabil številne obiskovalce, ki so lahko izbirali med bogato ponudbo stojnic z izdelki lokalnih proizvajalcev in društev – od medu in medenih izdelkov, ročno izdelanih smrek, lutk in okraskov ter vo-

ščilnic, sirov in suhomesnatih izdelkov do domačih piškotov, palačink in vroče čokolade. Vsak si je lahko izbral kaj zase in razveselil svoje najbližje.

Na Placu se je bohotila mogočna novoletna jelka, oživali pa so tudi junaki v Pravljični deželici Parka Nade Žagar, ki jih je pridno nadziral jelenček Rudolf s svojo kočijo. Čar veselega decembrskega dogajanja je najbolj pričaralo drsališče iz pravega ledu, ki je vabilo naše najmlajše, da si obujejo drsalke in preizkusijo ledeno ploskev. Da staršem ni bilo preveč mrzlo, ko so čakali na svoje akrobate, se na stojnici lahko pogreli s toplimi napitki in posladkali z okusnimi palačinkami. Novost letošnjega veselega dogajanja v decembru so bili šahovski popol-

dnevi, ki so vabili ljubitelje šaha na partijo z XXL figurami.

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica je nadaljeval z zgodbo o škrtatih, ki bivajo v snežniških gozdovih z imenom *Snežna vas*, otroke pa je v svoje zavetje vabil tudi Kindlerjev park s pravljico skrivnostnimi majhnimi lesenimi hišicami. Za pot so potrebovali zemljevid, ki so ga brezplačno dobili na drsališču, nato pa je sledilo še majhno presenečenje.

BISTRIŠKI ODMEVI – NOVEMBER-DECEMBER 2022

Aktivnost je bila namenjena vsem predšolskim in šolskim otrokom ter družinam, ki rade preživljajo skupni čas v naravi.

Da je čakanje na proste drsalke hitreje minilo, je poskrbela Knjižnica Makse Samsa, ki je ob drsališču pripravila knjižni kotiček z zlato skrinjo različnih slikanic in knjig z imenom *Knjigobežnica*.

Ker je čistoča na prvem mestu, so se v JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., odločili, da obiskovalce spodbudijo k odgovornemu ločevanju odpadkov s postavitvijo ekološkega otoka ob drsališču. K razmišljanju o trajnostnemu razvoju pa so pristopili tudi pri TIC Ilirska Bistrica, kjer so se odločili za smreke v loncih, ki bodo po praznikih obogatile mestni park.

Druga decembrska sobota je bila rezervirana za glasbeno doživetje. Zbrani so

lahko prisluhnili tradicionalnim gostom iz Hrvaške – *Mešanemu pevskemu zboru Štorija Rukavac*, druženje pa se je nadaljevalo v prijetni družbi domače glasbene zasedbe *Comodo*.

17. decembra so v Parku Nade Žagar zadoneli zvoki Orkestra Nika Polesa, na silvestrovo pa so bili vsi najmlajši s svojimi starši vabljeni na otroško predstavo z dedkom Mrazom, ki je bila na sporedu v Kettejevi dvorani Doma na Vidmu. ●

SVETI MIKLAVŽ OBISKAL SREDNJEVEŠKI PREMSKI GRAD

Otroci iz župnije Prem so v soju bakel prihod prvega dobrega moža dočakali kar v grajskem poslopju. Edinstven dogodek je navdušil vse sodelujoče, ki so sklenili, da bo grajsko obdarovanje najmlajših v začetku decembra postalo stalnica.

39 otrok iz vasi Prem, Dolnja Bitnja, Gornja Bitnja, Kilovče, Smrje, Ratečevo Brdo, Čelje in nekaj ostalih, ki so vezani na omenjene vasi, se je na predvečer godu sv. Miklavža skupaj s starši v mraku zbralo na parkirišču pred cerkvijo sv. Helene na Premu. Od tam se je kolona sodelujočih v čarobnem soju bakel podala na pohod po vasi Prem do mogočnega grajskega poslopja. Pred vhodom v grad je množico pričakal čisto pravi graščak, ki je otroke in starše lepo pozdravil in jih povabil v grajsko sobo. Oči otrok in staršev so kar žarele, ko jim je graščak izdal svojo skrivnost o grajskem zakla-

du, ki ga na gradu čuva za sv. Miklavža. Dogajanje so popestrili tudi trije muzikanti, ki so z lepo glasbo pobožali ušesa

vseh prisotnih. Ker so otroci že nestrpno pričakovali prihod sv. Miklavža, smo ga vsi skupaj glasno poklicali. Dobri mož je med otroke prišel v spremstvu angelčka, ki mu je pomagal pri razdeljevanju daril. Da se bo dogodek našim najmlajšim kar najbolj vtisnil v spomin, se je vsak otrok slikal s sv. Miklavžem. Druženje smo zaključili v predverju gradu s prigrizkom in toplimi napitki.

Dogodek smo organizirale in izpeljale prostovoljke domačinke v sodelovanju s TIC Grad Prem ter finančno pomočjo staršev prijavljenih otrok, Krajevna skupnost Prem pa je poskrbela za pogostitev nastopajočih. Vsi udeleženi so se strinjali, da smo otrokom, staršem in ostalim prisotnim pričarali prav poseben, iskričast čaroben dan, ki ga bomo ponovili tudi prihodnje leto. ●

Anja, Klara in Jana

NOV KRIŽEV POT NA DOLNJEM ZEMONU

Na Dolnjem Zemonu so v septembru blagoslovili nov križev pot, ki sta ga izdelala in vasi darovala domačin Janez Škrli in njegova hči Vanja Boštjančič. Blagoslovil ga je generalni vikar koprške škofije Slavko Rebec. Somaševal je župnik Stanko Fajdiga.

Križev pot je izdelan iz lesa in barvnega stekla vitraža v tiffany tehniki. Klasični del ima 14 postaj, dodana pa je tudi posebnost, to je vstajenska postaja, ki kaže pot v novo življenje. Križev pot je postavljen v notranjost stavbe kot prisposoba Kristusovega trpljenja v današnjih družinah. Postaje nosijo tudi simbolna sporočila za današnji čas. Petnajst postaj ima skupno preko 1500 kosov lesa in 1000 koščkov stekla, vgrajene imajo tudi kamenčke romarskih cerkva iz Slovenije in tujine (Strunjan, Sveta Gora, Višarje, Brezje, Trsat, Lurška Mati Božja Brestanica, Kurešček, Gospa Sveta Koroška, Camino, Palestina, Lurd, Zasavska Sveta gora, Zaplaz, Ptujška Sveta Gora, Međugorje, Nova štifta).

Ogled in vodena predstavitev križevega pota (za skupine) je možna po predhodnem dogovoru. Prostovoljni prispevki so namenjeni za prenovo cerkve na Dolnjem Zemonu. ●

Petra Skok

ŠEMBIJSKI ŠKRATI TUDI LETOS NAVDUŠILI

V praznično obarvanem zadnjem mesecu leta se je število prebivalcev v Šembijah znova povečalo, saj so vas že drugo leto zapored zavzeli dobri škrate, ki prinašajo srečo in toplino v naša srca.

Kreativni prebivalci vasice na »Belem kamnu« so se lani domislili, kako popestriti zimsko sivino v adventnem obdobju in ogreti človeška srca. V Šembije so namreč pripeljali simpatične škrate. Ideja je navdušila vaščane, občane in vse, ki so se peljali mimoličnih možicev na poti na morje. Vsi so se strinjali, da morajo škrate obiskati Šembije tudi v prihodnjem letu.

V letošnjem novembru so zavzeti domačini staknili glave in pričeli s pripravami. Moški del

ekipe je poskrbel za nove podstavke in nasaditev kolkov, zadolžen pa je bil tudi za veje borovcev, ki predstavljajo osrednji del škrate tove oprave. V vaški šoli so ustvarjalne ženske roke pridno oblikovale podobe iz vej, ki so oživele z lično zašiti-

mi nosovi in kapami. Nekateri so dobili rdeče rokavičke, sedeči škratje pa tudi nožice in pristrčne copatke. Škratje pa letos niso bili sami, saj so jih spremljali navihani jelenčki, ki so jih pred mrazom ščitili barviti šali.

Kar 27 pravljicnih junakov v družbi malih kopitarjev se je odpravilo na »razstavo«. Velika družina škratov se je razporedila po celotni vasi – vse od križišč, zelenic do avtobusnega postajališča. Enega škrate pa so domačini postavili čisto na vrh njihovega Vrha, kjer na 777 m nadmorske višine pridno nadzoruje vse dogajanje in veselo maha v pozdrav letu 2023.

Glede na to, da so letos v primerjavi z lani domačini podvojili število zeleno-rdečih možicev, nas brez dvoma v naslednjem veselem decembru čaka še večja množica božičnih junakov, ki bo razveselila staro in mlado ter poskrbela za dobro voljo in igrivo praznično vzdušje. ●

SMRJE SO VAS, KI POŽIVLJA BRKINE

Smrje so kraj, ki vas ne bo pustil ravnodušne, saj se vedno za vsakega kaj najde. Smrjanke in Smrjani veljamo za pridne in delovne ljudi. Vedno smo dejavni doma, na poljih in travnikih, trudimo se ohraniti zdrav življenjski slog in uživati zdravo domačo hrano.

Smrje so ena redkih vasi (če ne celo edina) v občini Ilirska Bistrica, kjer se je organiziralo shod nepretrgoma – vse od časov, ko so bili naše none in nonoti še mladi. Zadnjih pet let v Smrjah nimamo le shoda, kjer se vas v celoti poveže, ampak smo obudili tudi delovne rabute in obnovili vse ceste ter makadame, ki vozi-jo po smrskih mejah. S pomočjo občine smo ponovno obudili del Kettejeve poti med Smrjami in Premom. Mladi pridno

organizirajo otroško tržnico, nekateri se ukvarjajo s tekom, nenazadnje pa smo nazaj obudili druženje, ko se vedno kaj dobrega speče na žaru in nazdravi z dobrim vinom iz Vipavske doline.

Prejšnja leta smo v času božično-novoletnih praznikov v Smrjah počivali in se družili v manjših skupinah, zato smo letošnjo idejo Patricije in Denisa po aktivnejšem druženju za praznike z veseljem sprejeli in podprli. Odločili smo se, da po devetih letih ponovno naredimo jaslice v cerkvi sv. Janeza Krstnika. Vsa zasluga za ta podvig gre glavnemu arhitektu Jožetu Kovačiču.

Pred cerkvijo smo postavili šotor, kjer nas je prvič obiskal Božiček in nagradil vse pridne otroke in tudi tiste nekaj

manj pridne odrasle. Njegovega prihoda smo se tako razveselili, da smo nazdravili z vsemi dobrotami, ki jih pridelamo v vasi. Prvič pa smo organizirali druženje za skok v novo leto. Silvestrovanje je potekalo v super vzdušju, zato smo vaščani sklenili, da bomo izjemno lepo sprejeto praznično druženje že konec letošnjega leta kmalu ponovili.

Vse vas vabimo na obisk v Smrje. Resnično vam ne bo žal.

V imenu vaške skupnosti Smrje želimo vsem občankam in občanom Ilirske Bistrice, županu in obema podžupanoma, vsem svetnicam in svetnikom srečno in zdravo novo leto. ●

VS Smrje

BISTRIŠKI GASILCI PRI PRESEDNIKU BORUTU PAHORJU PREJELI JABOLKO NAVDIHA

»Tako čutimo do vas junakinj in junakov, imenovanih in neimenovanih, ob sijajno opravljenem delu in srčnosti, ki nas navdihujeta. Med nami imate posebno mesto. Z vašimi dejanji ste v skupnosti ustvarili močno vez, ki je nič ne more prekiniti. To je veličina junakinj in junakov, ki postanejo legende in navdihujejo v večnosti,« je dejal predsednik v obrazložitvi priznanja.

»Srečanja s predsednikom Borutom Pahorjem, ki se je odvilo 7. septembra v Kongresnem centru Brdo, se je udeležilo sedem predstavnikov bistriških gasilcev – Klemen Celin iz PGD Podgora Podgraje, Tomaž Frol iz PGD Jelšane, Marko Kreševič iz PGD Ilirska Bistrica, Simon Prosen iz PGD Vrbovo, Marjan Barba iz PGD Podgrad in Robert Škrlj iz PGD Knežak. Pridružili so se nam tudi: namestnik poveljnika obalno-kraške regije Denis Slavec, poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije Srečko Šestan in namestnik poveljnika Civilne zaščite za Notranjsko Uroš Frol,« je prisotne Bistričane, ki so imeli posebno čast prejeti jabolko navdiha za gašenje julijske ognjene stihije na krasu, izpostavil zaslužni gasilec iz Trnovega Marko Kreševič. Bistričanom so za njihovo požrtvovalno delo čestitali tudi ostali prisotni: predsednica DZ RS Urška Klakočar Zupančič, predsednik DS RS Alojz Kovšca, generalmajor Ro-

bert Glavaš, notranja ministrica Tatjana Bobnar in državni sekretar Ministrstva za obrambo Rudi Medved.

Požari na krasu, v katerih je pogorelo več kot 3500 ha gozda in kmetijskih površin, so vzniknili 15. julija 2022 in zajeli slovenski ter italijanski del kraške planote. Iskre, nastale zaradi zaviranja vlaka, so zanetile požar, ki se je zaradi suhe in goste vegetacije, visokih poletnih temperatur ter močne burje hitro razplamtel. Gašenje sta oteževala težko dostopen teren in neznana količina neeksploziranih ubojnih sredstev (NUS) iz prve svetovne vojne. Zaradi NUS je imelo veliko vlogo gašenje iz zraka, saj gasilci niso mogli prodreti v notranjost požara, ampak so lahko predvsem branili robove.

Največji požari v zgodovini samostojne Slovenije so kar 15 dni ogrožali človeška življenja in imetje. S požarom se je bori-

lo skupno preko 11.000 gasilk in gasilcev z 2.200 gasilskimi vozili. Pri gašenju je sodelovala celotna bistriška gasilska zveza, saj je iz vsakega društva na kras odšlo določeno število ljudi. »Lokalna društva so na teren odšla z manjšimi vozili, Knežak je aktiviral večje vozilo, ki je sodelovalo v Makedoniji – gvgp 2 (gasilsko vozilo za gašenje požarov), mi iz PGD Ilirska Bistrica pa smo pri gašenju sodelovali z avtocisterno 25/110 in terenskim vozilom za moštvo. Javili smo se na sprejemno mesto in čakali na razpored, ki je bil odvisen od sestave vozil in moštva. Če je bila potrebna cisterna, sta šla dva tja, če so potrebovali ljudstvo, smo se odpravili na teren. Manjši džip nam je zagotavljal večjo mobilnost, cisterna pa je polnila manjša vozila. V bistriški industrijski coni so skrbeli za oskrbo z vodo na krasu, saj so v cisternah točili po 30.000 litrov vode, ki so jih prevozniki vozili na kras. Voda je bila namenjena bazenom, iz katerih so helikopterji pridno zajemali vodo,« je predanost bistriških gasilcev pri gašenju požara na krasu opisal Kreševič.

Sicer so pri krotanju požara sodelovali gasilci iz celotne države, a glavnino sil so tvorili prav kraški, goriški in bistriški gasilci. »Na osnovi izkušenj so bili vodje sektorjev prav iz našega konca, saj najbolje poznamo teren in delo ter smo odlično koordinirali gašenje. Če ima štab na terenu izkušene ljudi, ki imajo prakso v vodenju tovrstnih intervencij, delo funkcionira z lahkoto.« ●

EKSKURZIJA ČLANIC »GZ ILIRSKA BISTRICA«

Članice »GZ Ilirska Bistrica« smo se v prazničnem decembru odpeljale na ekskurzijo v slovensko Istro.

Prvi postanek je bil v Luki Koper, kjer smo si pod strokovnim vodstvom ogledale razsežnost in raznolikost vseh dejavnosti, ki se odvijajo v tem pomembnem gospodarskem središču naše države, ter z zanimanjem poslušale o zahtevnosti logistike in nevarnostih službovanja v tako kompleksnem okolju. Oglasile smo se tudi pri tamkajšnjih poklicnih gasilcih, kjer nam je tovariš Barba, sicer tudi član naše gasilske zveze, iz prve roke predstavil številne izzive, s katerimi se gasilci srečujejo pri svojem delu ter nam prijazno razkazal prostore in vozila.

Po kratkem sprehodu čez praznično okrašen Titov trg smo odhitele na obisk v Gasilsko brigado Koper, kjer že vrsto let deluje in vodi zahtevne intervencije Denis Slavec, ki nas je s svojimi sodelavci prijazno sprejel. Pokazali so nam nadzorno sobo, iz katere s pomočjo zelo naprednih tehnologij vodijo in nadzirajo intervencije. Ogledale smo si tudi vsa vozila in z zanimanjem spraševale poklicne gasilce o preteklih interven-

cijah in njihovem življenju, pri čemer smo med drugim izvedele, da dveh drogov iz višjih nadstropij v garažo nimajo le za lepši izgled, ampak ju redno uporabljajo za hitrejši dostop do vozil in opreme ob pozivu na intervencijo.

Po strokovnem delu ekskurzije smo vse informacije predebatirale ob tradicionalni istrski mineštri bobičih v Hrastovljah, kjer smo si ogledale še za trdno obzidje varno skrito cerkvico sv. Trojice. Gospod Zdravko nam je opisal čisto vse prizore, ki jih prikazujejo tamkajšnje znamenite freske in bile smo presenečene, da še zdaleč ne gre le za slavni mrtvaški ples. Notranjost cerkvice je namreč v celoti prekrita z raznolikimi prizori, s čemer so želeli v 15. stoletju večinsko nepismenemu prebivalstvu predstaviti vsebine iz Svetega pisma.

Za zaključek smo se odločile obiskati Abitante. Pot do te dolga leta popol-

noma zapuščene vasice je bila tudi za našega izkušenega šoferja Antona pravi izziv. Na naše prijetno presenečenje nas je tam pričakal predsednik PGD Gradina tovariš Martin Perič. Popeljal nas je po tej na novo oživljeni vasici, ki so jo šele letos priključili na javni vodovod, in nam pokazal vaški vodnjak, čudovit 400 let star hrast puhovec in vaško kapelico. Povabil nas je tudi v obnovljeno istrsko hišo, kjer smo se o vračanju življenja v vas, znamenitih istrskih boškarinih ter vzgajanju oljk in trte ob pokušini vina, oljčnega olja in domačih mesnin pogovarjali do teme. V kantini bi se ob doživetem pripovedovanju Martinovega očeta gotovo z lahkoto zadržale še dlje. Na poti nazaj nas je tovariš Martin sprejel še v gasilskem domu PGD Gradina.

Ker smo se po poti iz Gradina malce izgubili, smo se pred odhodom domov še enkrat zapeljale v Koper in si iz avtobusa ogledale božično okrasitev mesta.

Za vse doživeto se zahvaljujemo GZ Ilirska Bistrica in vodstvu vseh PGD. Hvala predsedniku Radu Fabcu za izkazano dobro voljo pri organizaciji izleta in naši tajnici Tadeji za jutranje rogljičke. Najlepša hvala čisto vsem našim članicam za operativne aktivnosti, udeležbo na tekmovanjih, vse delo in podporo, ki ju skozi celo leto neutrudno in z dobro voljo nudite svojim domačim gasilskim društvom. ●

*Jolanda Slavec, PGD Knežak,
vodja članic GZ ILB*

GASILSKA VAJA NA OSNOVNI ŠOLI DRAGOTINA KETTEJA

V oktobru so se učenke in učenci trnovske šole naučili, kako pravilno reagirati v primeru požara na šolskem poslopju.

Vaja bi morala biti izvedena že prej, a se kar dvakrat ni izšlo. 6. maja je bila prvič odpovedana, 16. septembra pa jo je odneslo slabo vreme.

Na sončen jesenski dan so učenci le dočakali simulacijo požara v šolskih klopih. Po vnaprej dogovorjenem scenariju je 7. oktobra 2022 po 9. uri zjutraj eno od učilnic šolskega poslopja zajel ogenj in dim se je hitro širil po celotni stavbi. Učenci v prvem nadstropju so se umikali iz stavbe po stopnicah do pritličja, učenci v višjem nadstropju pa so bili skupaj z učiteljicami evakuirani na streho. Na kraj nesreče so prispeli policisti, gasilci iz Ilirske Bistrice, Podgrada in Vrbovega ter dve reševalni vozila.

Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Ilirska Bistrica so otroke in učiteljice s pomočjo avtolestve v košari s strehe postopoma spravili na varno. Reševalci so pomagali lažje ranjenim udeležencem,

ki so imeli zaradi vdihovanja dima težave z dihanjem, policista pa sta poskrbela za nemoteno izvedbo reševanja.

Gasilska vaja na Osnovni šoli Dragotina Ketteja je učence in učitelje naučila, kako morajo reagirati in se obnašati

v primeru nenadnega izbruha požara. Spoznali so, da je ključnega pomena dosledno upoštevanje navodil učiteljev, ravnateljice in služb za nujno pomoč, saj je le na tak način razplet dogodkov ugoden za vse udeležence. Na praktičnem primeru so učenci imeli edinstveno priložnost vpogleda v delo gasilcev, reševalcev in policije. Vse tri službe za intervencijo so učencem predstavile svoja vozila, uniforme in opremo, otroci pa so si z navdušenjem ogledali vse prikazano in prisluhnili odgovorom na njihova vprašanja. V slabih dveh urah so izvedeli veliko novega in bodo lahko slišano ter videno s pridom uporabili tudi v šoli življenja. ●

KOLINE 2022

Na destinaciji Zeleni kras smo v petek, 18. 11. 2022, v Krpanovem domu v Pivki odprli novo stran v kulinarični knjigi. V sodelovanju z Društvom za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka ter Visit Postojna (OE Turizem Zavod Znanje Postojna) smo organizirali kulinarični dogodek KOLINE 2022. Gre za prvi večji kulinarični dogodek, kjer je moči združilo osem različnih gostinskih ponudnikov in pripravilo tematski večer, vezan na tradicijo kolin.

Vsak izmed sodelujočih gostincev je s svojimi kuharskimi mojstri ustvaril eno jed, ki je sledila rdeči niti tradicionalnih kolin. Glavna usmeritev, ki so jo zasledovali, je bila, kako na zanimiv in inovativen način predstaviti uporabo vseh delov mesa na kolinah. S svojimi kulinaričnimi mojstrovinami so sodelovali:

- Gostilna Špelca s pozdravom iz kuhinje in ocvirkovimi ptički, polnjenimi z jetrno pašteto in kozarčkom slivovke,
- Gostilna in picerija Morski konjiček in Bar Kočanja z vampi v ješprenovi solati z bučnim oljem,
- Penzion Mirjam s krepko kostno juho in zavitkom z jušno zelenjavo,
- Smrekarjeva domačija s potrebušino in kremo krompirja v zevnici z ocvirki krško-poljskega prašiča,
- Ekoturizem Hudičevce z rižoto iz sladke repe s koromačem in popečeno maso pečenic,

- Avio Pub s počasi dimljeno panceto na rdeči kisli repi z bučnim pirejem in karameliziranim kostanjem,
- Turistična kmetija Pri Andrejevih s pršutom z domačo sku-to in hruško ter
- Bistro Štorja, ki je kulinarično doživetje zaključil z jabolč-nikom, ki je želel biti štrudelj.

Gostinci so meni zasnovali po utripu kolin in kot se za običaj spodobi, so mojstri najprej nazdravili s šilcem kratkega, go-spodinje pa so na ta dan pogosto spekle potico ocvirkovko. Potem, ko je bil pujs že pospremljen na oni svet, so najprej pripravili jetrca, čemur sta sledili kostna juha in prata, v po-poldanskem času pa še pokušina krvavic, pečenic in ocvirkov ter ostalih mesnih dobrot. Na koncu, po dolgem času sušenja, je sledila še pokušina zorjenega pršuta, ki spada med vrhunce kolinarskega znanja.

Poleg odličnih jedi na temo kolin smo na dogodku poskrbeli tudi za spajanje vina in hrane. Najboljši somellier Slovenije 2022 Valentin Bufolin je s svojim izvrstnim poznavanjem zna-čilnosti vin in hrane poskrbel za odličen spremljevalni vinski izbor. Udeleženci so poleg vsake jedi okusili tudi izbrano vino prepoznanih slovenskih vinarjev in vinskih kleti iz celotne Slovenije. Za glasbeno spremljavo je poskrbela akustična sku-pina Prizma, moderatorica Marjana Grčman pa je s povezo-va-njem programa udeležencem predstavila posebnosti in zgod-be, vezane na koline in pripravljene jedi.

Pri načrtovanju izvedbe Kolin 2022 smo sledili usmeritvam na področju organizacije trajno-stnih dogodkov. Gostinski ponudniki so pri-pravili domišljen jedilnik z domačimi sesta-avinami, zmanjšali smo količino odpadkov, uporabljali pitno vodo iz pip ter okolju prija-zen pribor. Goste smo povabili, da se dogod-ka udeležijo tudi z uporabo javnega prevoza.

Gostinski ponudniki so lahko upravičeno izjemno ponosni nase in na izpeljan kulinarič-ni dogodek Koline 2022. Z medsebojnim povezo-vanjem in sodelovanjem so poskrbeli za prijeten večer, ki je začrtal novo smer v ponudni kulinarike naše desti-nacije. Verjamemo, da smo s tem majhnim, a izjemno po-membnim korakom storili velikanski premik v smeri dvi-ga prepoznavnosti kulinarike naše regije in pokazali tako domačinom kot obiskovalcem iz drugih krajev, da naše jedi in gostince lahko umeščamo v vrh tovrstne ponudbe v Sloveniji.

Čestitke vsem vključenim gostinskim ponudnikom in orga-nizatorjem pri organizaciji in izvedbi dogodka. Velika zahvala tudi vsem gostom, ki so se udeležili prvega tovrstnega kulina-ričnega dogodka na destinaciji Zeleni kras ter podprli gostin-ce in njihova prizadevanja, da bi naša destinacija v prihodnjih letih postala del butične gastronomske destinacije Slovenije.

RRA Zeleni kras

Društvo za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka
Visit Postojna (OE Turizem Zavod Znanje Postojna)

10. OBLETNICA »HIŠE LEPIH LAS«

Frizer Ivan že desetletje piše uspešno zgodbo in predstavlja zgled ostalim, da se z marljivim delom in izbiro pravega poklica da živeti svoje sanje, ko ti služba ne predstavlja zgolj obveznost, temveč iskreno veselje in nepopisno zadovoljstvo.

Ivan Dubravčić je bil star 29 let, ko je odprl svoj prvi salon. V *Frizerskem salonu Ivan* je frizer svoje prve stranke pozdravil na prvi decembrski dan leta 2012 v bivših prostorih trgovine s čevlji Peko na Bazoviški cesti. »Ta dan sem zjutraj ob 8.00 odprl vrata svojega salona in se spraševal, kaj bo. Prisotnega je bilo veliko strahu in treme ter pričakovanj. Samega sebe sem spraševal, ali bom zmogel, saj so bili to moji prvi koraki samostojne poti in vodenja lastnega podjetja,« se svojih začetkov samostojne kariere spominja Ivan Dubravčić.

Z neverjetno energijo, zavzetostjo, predanostjo in trdim delom mu je uspelo postati eden od najboljših frizerjev na Bistriškem. »Z vztrajnostjo sem tlakoval pot do uspeha. Brez podpore staršev, frizerskih kolegic in kolegov ter zadovoljnih strank mi ne bi uspelo,« pomen pravih ljudi, ki so ga spodbujali in so mu še danes v oporo, opisal frizer Dubravčić.

Svoje znanje pridno nadgrajuje in se redno udeležuje seminarjev ter različnih sejmov, ki mu pomagajo, da sledi modnim smernicam in svojim strankam naredi občudovanja vredne pričeske. Prisega na lasno kozmetiko Indola in na izobraževanje v njihovem centru v Logatcu, kjer

mu je v veliko oporo tudi direktorica Hair beauty, d. o. o., Romana Djuran.

Želja po prostornejšem salonu stran od prometne gneče ga je gnala v iskanje nove lokacije, ki jo je kmalu našel le lučaj od stare v prostorih, kjer domuje krajevna enota Zavoda za gozdove Slovenije, na Bazoviški cesti 4.

1. decembra 2020 je zaživel salon s prefinjenim nazivom *Hiša lepih las*, kjer je frizer Ivan letos obeležil tudi prvo

desetletje samostojnega ustvarjanja. Od šolanja na Srednji tehniški šoli Koper in frizerskega vajenca ter zaposlenega v frizerskem salonu *Mitja hair team* v Mikozi do uresničitve sanj o svojem salonu je dolga pot, a kot pravi Ivan, je bila to zanj edina prava pot. »Že kot desetletni otrok sem vedel, da bom frizer, saj sem z velikim zanimanjem opazoval frizerko pri delu, ko sem z mamo obiskal salon. Tako spretno je vihtela škarje, da sem se je kar malce ustrašil, da mi ne odstriže ušes,« je za konec šaljivo pripomnil Ivan, ki upa, da mu dela ne bo nikoli zmanjkalo in bodo njegove stranke še naprej zapuščale salon z nasmehom na obrazu. ●

USPEŠEN ZAKLJUČEK »ETZO TEDNA«!

S projektom Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov (ETZO) ozaveščamo o pomenu in problematiki onesnaževanja okolja z odpadki. Glavna tema letošnje izvedbe ETZO-ja je bil tekstil.

Tekstilna industrija je ena izmed tistih, ki imajo največji negativen vpliv na naše okolje, še posebej negativen je njen vpliv na rabo tal in onesnaževanje voda; velik problem so tudi znatne količine toplogrednih plinov, ki se ustvarjajo ob

proizvodnji tekstilnih surovin in tekstila samega.

Omenjenega projekta se letno udeležujejo številne javne ustanove, kot so: vrtci, šole, izobraževalno-varstveni zavodi in javna komunalna podjetja. V

ilirskobistriškem komunalnem podjetju smo se odločili, da bomo letošnji EZTO naslovili z akcijo zbiranja tekstila »od vrat do vrat«. Naša gospodinjstva smo povabili k sodelovanju in jim omogočili brezplačno oddajo raznih tekstilnih proizvodov. Presenečeni smo bili nad precej dobrim odzivom naših občanov, saj smo v nekaj dneh zbrali skoraj 900 kilogramov oblačil, posteljnine, čevljev, pokrival, torbic in ostalega tekstilnega materiala. Zadovoljni smo bili tudi z upoštevanjem naših usmeritev glede vrste in stanja, v katerem naj bi bilo oddano blago. Akcijo smo izvedli v sodelovanju z lokalnim združenjem Rdečega križa, ki smo mu po končani akciji in skrbnem pregledu zbranega blaga to tudi predali. Posebna zahvala za korektno sodelovanje in proaktiven odnos grege. Jožici Vidmar, vodji ilirskobistriškega Rdečega križa.

Zavezuje se, da bomo tudi v prihodnje sledili trendom in aktivnostim pri tovrstnih projektih. Verjamemo, da sta ozaveščenost in lastna aktivnost ključ do uspeha pri zmanjševanju negativnih vplivov odpadkov na okolje. ●

Javno podjetje
Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.

NAČINI OBVEŠČANJA UPORABNIKOV PITNE VODE NA VODOVODNIH SISTEMIH ILIRSKA BISTRICA, KNEŽAK IN PODSTENJŠEK V LETU 2023

Skladno s Pravilnikom o pitni vodi in z vsebino strokovnih priporočil NIJZ vas bomo v primeru dejavnikov tveganja, ki lahko vplivajo na kakovost pitne vode oziroma na morebitno zdravstveno neustrezno vodo ter motnje pri oskrbi s pitno vodo obveščali, kot prikazuje spodnja tabela.

Vzrok obveščanja	Časovna opredelitev	Način obveščanja
9. člen Pravilnika o pitni vodi: neskladnost pitne vode zaradi hišnega vodovodnega omrežja ali njegovega vzdrževanja	od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v sedmih dneh	- pisno obvestilo v poštni nabiralnik - obvestilo na oglasni deski (večstanovanjska stavba) - E-obveščanje¹ (elektronska pošta)

Vzrok obveščanja	Časovna opredelitev	Način obveščanja
21. člen Pravilnika o pitni vodi: omejitve ali prepoved uporabe pitne vode	od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v dveh urah (obvešča se vsak dan do preklica)*	• Radio 94 • Regijski center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica, d. o. o. • spletna stran Občine Ilirska Bistrica • E-obveščanje¹ (elektronska pošta) • TV Galeja
	na začetku in ob preklicu veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 24 urah od začetka oz. preklica ukrepa	• aplikacija: http://www.npv.si/ (obveščanje NIJZ, ZIRS, NLZOH)
Obveščanje v primeru motenj pri oskrbi s pitno vodo zaradi:	- vzdrževalnih del: dan pred nastopom motnje	• Radio 94, • spletna stran JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o. • TV Galeja • ReCo • E-obveščanje¹ (elektronska pošta)
	- intervencijskih del: ob nastopu motnje, a najkasneje v dveh urah	• Radio 94 • spletna stran JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o. • TV Galeja • ReCo • E-obveščanje¹ (elektronska pošta)
22. člen Pravilnika o pitni vodi: izvaja ukrepov za odpravo neskladnosti pitne vode	od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v enem dnevu*	• Radio 94 • Regijski center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica, d. o. o. • spletna stran Občine Ilirska Bistrica • E-obveščanje¹ (elektronska pošta) • TV Galeja
31. člen Pravilnika o pitni vodi: uporaba pitne vode po pridobitvi dovoljenja o odstopanju mejnih vrednosti za določene snovi	na dan pridobitve dovoljenja, a najkasneje v sedmih dneh*	• Radio 94 • Regijski center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica, d. o. o. • spletna stran Občine Ilirska Bistrica • E-obveščanje¹ (elektronska pošta)
34. člen Pravilnika o pitni vodi: letno poročilo o skladnosti pitne vode	najmanj enkrat letno, najkasneje do 31. marca za preteklo leto	• spletna stran JP Komunala Il. Bistrica, d. o. o. • spletna stran Občine Ilirska Bistrica • aplikacija http://www.npv.si/ • občinsko glasilo

¹Uporabnike, ki se želijo vključiti v sistem obveščanja, prosimo, da se prijavijo na spletni strani www.kp-ilb.si.

***Če se ukrep omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode izvaja več kot dva tedna, bo dnevno radijsko obveščanje po dveh tednih nadomeščeno s tedenskim obveščanjem.** Uporabniki bodo obveščeni tudi o prenehanju omejitev ali prepovedi uporabe pitne vode, izvajanja ukrepov oz. dovoljenem odstopanju. ●

S prijaznimi pozdravi

*Javno podjetje Komunala
Ilirska Bistrica, d. o. o.*

NOVO RAZVOJNO OBDOBJE ZA ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA

DEL ZDRAVSTVENIH STORITEV ZAŽIVEL V NOVEM PRIZIDKU ZDRAVSTVENEGA DOMA

Čeprav je bil dan odprtih vrat novih prostorov Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica izpeljan že veliko prej, smo s selitvijo dejavnosti morali počakati do popolnega zaključka vseh del v novi stavbi. Ko je bilo vse nared in pripravljeno na nemoten potek dela, smo zaposleni Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica s pomočjo selitvenega servisa v prvih dneh decembra v novo delovno okolje uspešno preselili predvidene dejavnosti. Bolj svetlo, zračno in varno delovno okolje so tako pridobile ambulate dru-

žinske medicine in referenčne ambulate, ki zajemajo celotno pritličje in prvo nadstropje; informacije, ki se nahajajo v osrednji avli prizidka v pritličju nasproti glavnega vhoda ter laboratorij in fizioterapija, ki sta locirana v kleti prizidka.

Obiskovalcem ZD so veliko bolj prijazni tudi hodniki in čakalnice, ki omogočajo dovolj prostora za vzdrževanje varne razdalje med pacienti. Čakalnice so opremljene z ekrani, na katerih se prikazujejo informativne in v bodoče tudi poučne vsebine.

V pritličje prizidka se bo v kratkem preselila tudi Covid ambulanta oziroma izolacija, torej ambulanta za odvzem brisov za Covid in za pregled okuženih ter potencialno kužnih pacientov. Na ta način bodo pregledi bistveno bolj prijazni do pacientov, kot so bili v začasno postavljeni mobilni enoti.

Otvoritev je bila prazničnemu decembru primerno svečana. Dogodek je otvoril direktor ZDIB Boštjan Plešec, ki je v nagovoru povedal, da je ZD s selitvijo dela dejavnosti pridobil nove prostore in s tem omogočil razvoj novih aktivnosti. Napovedal je obnovo stare stavbe in krepitev specialističnih dejavnosti v občini. Podporo predvidenim projektom je obljubil tudi novi župan občine Ilirska Bistrica gospod Gregor Kovačič.

Spomnil je, da je že prejšnji župan Emil Rojc začel s pomembnim korakom k urejanju zdravstva v občini in da bo tudi sam prisluhnil željam ter potrebam, ki se bodo pojavile.

Na prireditvi se je vodstvo ZD zahvalilo tudi donatorjem, med drugim lokalnemu podjetju Ferbit za donirana finančna sredstva za nakup računalniške opreme, in bistriškemu slikarju gospodu Jožetu Šajnu, ki je Zdravstvenemu domu podaril svojih osem avtorskih del. To so umetniške slike na velikem platnu iz opusa Kras, ki bodo odslej krasile čakalnice v novih prostorih in pripomogle k boljšemu počutju tako obiskovalcev kot tudi zaposlenih.

Za glasbeno kuliso prireditve so poskrbeli Ženski pevski zbor Prem in članici vokalne skupine Comodo. Z zaključno skupno pesmijo so obiskovalcem, zaposlenim, upokojemcem, donatorjem in poslovnim partnerjem pričarali misel na bel božič in tako naredili vzdušje še bolj praznično.

Celotna vrednost izgradnje prizidka in nove opreme je ocenjena na okoli tri milijone evrov. Od tega je večino sredstev zagotovila Občina Ilirska Bistrica, preostanek pa Ministrstvo za zdravje RS.

Zdravstveni dom Ilirska Bistrica se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k novi pridobitvi in s tem omogočili nove razvojne korake v kakovostni ponudbi zdravstvenih storitev za občane Ilirske Bistrice. ●

BOJ PROTI NASILJU NAD ŽENSKAMI

Generalna skupščina Združenih narodov nasilje nad ženskami opredeljuje kot »vsako dejanje nasilja na podlagi spola, ki je posledica ali ima lahko za posledico fizično, spolno ali psihično škodo ali trpljenje žensk, vključno z grožnjami s tovrstnimi dejanji, prisilo ali samovoljnim odvzemom prostosti, bodisi v javnem bodisi v zasebnem življenju«. Izraz nasilje na podlagi spola uporabljamo za vse oblike nasilja, ki so posledica neenakosti med spoloma in je usmerjeno proti osebi zaradi njenega spola ali spolne usmerjenosti.

Nasilje v družini je kaznivo dejanje in se preganja po uradni dolžnosti. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND) določa, da je nasilje vsaka uporaba fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana proti drugemu družinskemu članu oziroma zanemarjanje ali zalezovanje žrtve ne glede na starost, spol ali katerokoli drugo osebno okoliščino žrtve ali povzročitelja nasilja in telesno kaznovanje otrok.

Nasilje nad ženskami in nasilje nad dekleti je prisotno v vseh kulturah in družbenih slojih. Raziskave kažejo, da vsaka četrta ženska v Evropski uniji vsakodnevno doživlja nasilje v svojem domu ali izven njega. Nacionalna raziskava o nasilju v zasebni sferi in v partnerskih odnosih je pokazala, da je vsaka druga ženska v Sloveniji od dopolnjenega 15. leta starosti (56,1 %) doživela eno od oblik nasilja. Posledice nasilja nad ženskami poleg žensk žrtev nasilja prizadejejo tudi njihove družine, prijateljice/prijatelje in družbo kot celoto. V Republiki Sloveniji je na letni ravni v povprečju med pet in sedem umorov zaradi intimno-partnerskega nasilja. Letos je bilo teh še več, od tega je 90 % žrtev ženskega spola. Intimno-partnerski umori in poskusi umorov so oblika nasilja, ki prizadene ženske v nesorazmerno viš-

jem deležu kot moške in so najpogostejši vzrok nasilnih in namernih smrti žensk.

Pravica do življenja brez nasilja je temeljna človekova pravica, ki mora biti zagotovljena vsaki ženski. Nihče nima pravice izvajati katerokoli od oblik nasilja nad drugo osebo. Žrtve nasilja pogosto svoje izkušnje nasilja ne razkrijejo in ne prijavijo iz sramu in iz strahu pred povzročiteljem nasilja. Skrbi jih tudi, kakšen bo odziv okolice, ko bodo spre-

govorile o izkušnji nasilja. Glede na to, da krog nasilja lahko prekinemo šele, ko izstopimo iz njega, spodbujamo vse, ki doživljajo nasilje, da poiščejo pomoč in nasilje prijavijo, da ga bodo pristojne službe lahko pričele obravnavati. Organizacije, ki delujemo na področju preprečevanja nasilja, si prizadevamo za ničelno toleranco do nasilja in pozivamo tudi vse, ki nasilje opazijo ali izvejo zanj, da o njem obvestijo pristojne službe.

V kolikor ste žrtev nasilja ali ste v svojem okolju zaznali, da nekdo doživlja nasilje, kontaktirajte policijo na številkah 113, 080 12 00 (anonimna telefonska številka) ali katerega od spodaj navedenih enot centrov za socialno delo in/ali nevladnih organizacij. ●

SEZNAM KONTAKTOV V OKVIRU MREŽE POMOČI ZA ŽRTVE NASILJA JUŽNA PRIMORSKA

Center za socialno delo Južna Primorska, Prisoje 1, 6000 Koper, tel.: 05 66 34 543

- Enota Izola, Cesta v Pregavor 3a, 6310 Izola, tel.: 05 66 22 694
- Enota Koper, Cankarjeva ulica 6, 6000 Koper, tel.: 05 66 34 550, 05 66 34 566
- Enota Piran, Obala 114, 6320 Portorož, tel.: 05 67 12 300
- Enota Sežana, Kosovelova ulica 4b, 6210 Sežana, tel.: 05 70 74 200

Regijska Varna hiša Kras, tel.: 05 62 02 442, 070 754 530, www.vhkras.si

- Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam:
 - Koordinatorica za preprečevanje nasilja, Prisoje 1, 6000 Koper, tel.: 05 66 34 579
 - Krizni center za otroke in mladostnike – Marelična hiša, Kolarska ulica 10, 6000 Koper, tel.: 05 90 39 590, 040 303 203
 - Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, tel.: 05 90 39 590, 040 303 669
 - Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper, Vojkovo nabrežje 10, 6000 Koper, tel.: 05 6393 170, 031 546 098
 - Beli obroč Slovenije, Društvo za pomoč žrtvam kaznivih dejanj, enota Koper, Gortanov trg 15, 6000 Koper, tel.: 040 699 613
 - Pravni center za varstvo človekovih pravic, Ulica ob velikih vratih 6, 6000 Koper, tel.: 031 772 737

SEZNAM KONTAKTOV NA NACIONALNI RAVNI

Centri za socialno delo: <https://www.scsd.si/centri-za-socialno-delo>
Policija: 113, 080 12 00 (anonimna telefonska številka)

TELEFONSKE ŠTEVILKE, KI DELUJEJO BREZPLAČNO 24 UR NA DAN

Društvo SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja – SOS telefon: 080 11 55
Brezplačna modra telefonska številka – Telefon Petra Klepca: 080 1552
TOM – telefon za otroke in mladostnike: 116 111

ZDRAVICA NOVEMU LETU V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

Na zadnji delovni dan leta 2022 so se na Medenovem hribu od starega leta poslovili z glasbo, plesom in prešernim razpoloženjem. Vse dobro so voščili direktorica doma starejših Jasmina Tomažič, bistrski župan dr. Gregor Kovačič in dobri mož Dedek Mraz, stanovalci pa so v novo leto vstopili z optimizmom in upanjem na boljši jutri.

»V letu 2022 smo se srečali z omikron različico koronavirusa, na žalost pa se je začela tudi vojna v Ukrajini, a zgodile so se tudi pozitivne stvari. V aprilu nas je namreč obiskal takratni minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj in podpisali smo namero, da nam ministrstvo dodeli sredstva v višini 6,5 milijonov evrov, s katerimi bi lahko uresničili zastavljene cilje. S sodelavci smo zavihali rokave in se lotili priprave vseh investicijskih dokumentov in sedaj smo že skoraj pri koncu. V letih 2018 in 2019 smo uspešno in celovito prenovili polovico naše matične hiše, saj so vsa tri nad-

stropja v traktih C, D prenovljena v eno- in dvoposteljne sobe z lastnimi sanitarijami. Naša želja je, da prenovimo še trakta A in B v vseh treh nadstropjih. Naš ustanovitelj in vsi zaposleni vam bomo omogočili, da se bo obnova zaključila v naslednjih treh letih. Tako boste stanovalci bivali v

prenovljenih prostorih, delavci pa bodo uspešnejši pri svojem delu zaradi nove organizacije dela,« je pomembne poudarke leta 2022 izpostavila direktorica Doma starejših občanov Jasmina Tomažič.

Bistriški župan dr. Gregor Kovačič je v svojem pozdravnem nagovoru vsem zaposlenim izrekel veliko pohvalo za hrabro, srčno in profesionalno opravljeno delo v času boja s koronavirusom: »Malokdo se zaveda, kako težko obdobje je za vami, saj je od marca 2020 naprej prisoten virus, ki je ogrozil naše zdravje. Nekateri smo čez noč ostali doma in delali za računalniki, vi pa ste na prvi bojni črti izkusili izolacije, premeščanja in žal tudi slovesa. Resnično hvala vam za vse!«

Župan dr. Kovačič je ob zadnjih urah starega leta vse prisotne pozdravil v imenu Občine Ilirska Bistrica in jim zaželel vse dobro v letu 2023: »Prinašam vam pozdrave vseh sodelavk in sodelavcev občinske

uprave in vsem skupaj želim prijeten zaključek starega leta. Na slabe stvari bomo pozabili, v novem letu pa vam želim srečo, veselje in predvsem zdravje ter spoznavanje novih prijateljev. Osebjem voščim vse dobro in srčno skrb za stanovalce tudi v prihodnje.«

Petkovo »silvestrsko« vzdušje je popestril nastop Marjana Uljana, ki je stanovalce popeljal med Avsenikove in Malibujeve uspešnice in jih zvalil na plesišče, vse zbrane pa je tik pred novim letom obiskal tudi Dedek Mraz z zvrhanim košem daril. Ko je ura odbila »polnoč«, so vsi veselo nazdravili s kozarcem penine ali jabolčnega soka in si obljubili, da bo novo leto še boljše, lepše in zabavnejše. ●

PRED NOVIM LETOM V DOM STAREJŠIH OBČANOV

Že kar tradicionalno srečanje pevk in pevcev MePZ DU Ilirska Bistrica s prebivalci bistriškega doma starejših občanov je bilo prekinjeno le v letu, ko nas je pestila okužba. »Kakorkoli že, letos smo sklenili, da nadaljujemo s srečanjem,« so zatrdili v zboru, pripravili program, na vajah utrdili nekaj pesmi in se zadnji četrtek v novembru odpravili na Medenov hrib v dom starejših na obisk.

Nestrpno jih je pričakala polna dvorana neučakanih stanovalcev, ki so jih še pred nastopom toplo pozdravili, po uvodno zapeti ljudski *Pa sliš'* je bil aplavz še močnejši. Povezovalc Franc Gombač jih je nagovoril in predstavil že 38 let delujoči mešani pevski zbor, ki ga vodi zborovodkinja Anamarija Surina ob pomoči predsednice Brede Poljšak. Zbor predstavlja vrsto izvedb, posebej ljube pa so mu ljudske pesmi, med katere sodijo tri zapete, ki so jim pritegnili tudi nekateri prisotni.

Priljubljeni in občinstvu poznani harmonikar Toni Zlosel je raztegnil meh in prostor zapolnil z znanimi Slakovimi in Avsenikovimi. Seveda ni manjkala *Na Golici*, ki je ogrela dlani navdušenih poslušalcev.

Prisotne sta pozdravili organizacijska vodja Nadja Vidmar in na novo izvoljena predsednica bistriških upokojencev Karmen Šepec, ki je izrazila željo po nadaljnjem sodelovanju. Povezovalc je vsem prisotnim, njihovim svojcem in vsem ljudem dobre volje zaželel vse dobro v prihajajočem letu, harmonikar Toni, pevke, pevci in vsi prisotni pa so dogodek zaključili z znano Slakovo *V dolini tihi*. ●

FG

BISTRIŠKI UPOKOJENCI PRED ZAKLJUČKOM LETA

Je že tako, da se vse enkrat približa koncu – tokrat koncu leta, ko je potrebno pregledati preteklo delo v letu, ki se zaključuje, in začrtati naloge za prihodnje. Po tem delu, ki so ga opravili na zadnjih letnih sestankih, je sledilo še slovo v bolj veselem vzdušju.

Vodstvo društva se je odločilo, da petek pred božičem organizira srečanje z glasbo in plesom, saj je znano, da so ravno taka srečanja dobro obiskana, vesela in polna prešernosti. Tudi letos je bilo tako. Predsednica društva **Karmen Šepec** je uvodoma izpostavila vsa prizadevanja društva v preteklosti, ki so bila ovirana, saj jih je pestil zloglasni virus in onemogočal dru-

ženja, ampak so ta primanjkljaj poskušali nadomestiti z drugimi oblikami dela. Predsednica je na koncu vsem prisotnim zaželela srečo, dobro počutje, zlasti zdravje v prihajajočem letu in večer poln zabave. Te ni manjkalo, za kar so poskrbeli člani ansambla Lojze Bajc s prijatelji, ki so neutrudno podžigali plesalce pozno v noč. Da pa ne bi ostali lačni in žejni, so poskrbeli v gostišču Danilo. »Prijetno je bilo,« so ocenili prisotni. ●

FG

RAZSTAVA ROČNIH IZDELKOV V KNJIŽNICI

Že nekaj jeseni člani in članice Društva invalidov Ilirska Bistrica postavijo na ogled svoja ročna dela v knjižnici. Po navadi je razstava konec novembra in prve dni v decembru, s čimer obeležijo tudi mednarodni dan invalidov.

Letos pa je bila že v drugi polovici oktobra v vitrinah in na okenskih policah časopisne čitalnice Knjižnice Makse Samsa na ogled razstava z naslovom Čipka. Članice Društva invalidov Ilirska Bistrica Renata Mežnar, Majda Potočnik, Tatjana Udovič in Jožica Žibert so razstavljale različne izdelke, kot so: rože, prti, angeli, skleda, vaze, košarice in še bi lahko naštevale druge domiselne izdelke.

Zveza delovnih invalidov Slovenije v lastnih kapacitetah v Radencih in Izoli

že več let izvaja poseben socialni program, imenovan *Dnevni centri, klubi – socialno vključevanje invalidov* – delavnice za spodbujanje razvoja človeških virov. Prav v teh delavnicah se članice in člani društva usposabljaajo za različna ročna dela in prenašajo znanje udeležencem delavnic v društvu. Namen in cilj programa ročnih del je spodbuditi ustvarjalnost invalidov kot prispevek k povečanju možnosti aktivnega vključevanja v življenje in delo na vseh

področjih družbenega življenja. Prav na razstavah, ki so dobro obiskane, pride do izraza ustvarjalnost invalidov. ●

Jožica Žibert,
predsednica DI Ilirska Bistrica

PESTRE JESENSKE AKTIVNOSTI

Letošnja jesen je bila v bistriškem Društvu zdravljenih alkoholikov (DZA) zelo aktivna. 24. in 25. oktobra je bila gostja v dveh skupinah DZA Metka Hribar, mojstrica igranja na gong, tibetanske posode in druge inštrumente, ki človeka umirjajo in sproščajo s svojimi vibracijami. Tako je sama predstavila delovanje teh glasbil na človeka: »Vibracije in zvok gonga ter pojočih skledic delujejo blagodejno na naša fizična in subtilna telesa. Tendenca vibracij je resonanca z vsem našim bitjem. Ponudijo nam globoko sprostitve, regeneracijo, uvid, dobro voljo, pozitivnejšo naravnost in zdravje. /.../ Moč zvoka je izredno močna. Živimo v dobi, ko se vsakodnevno dobesedno kopamo v visokih, napornih tonih vseh

mogočih naprav. Nezavedno, vendar vztrajno rušijo našo pozornost, imunski sistem, duševni mir in tišino. Tudi zato je dobro, da se vsaj tu in tam prepustimo zvočni kopeli, ki razbremenijo napetosti v telesu in duši.« Člani društva so se o blagodejnem vplivu teh glasbil prepričali na lastni koži in sklenili, da bodo mojstrico Metko še kdaj povabili medse.

14. novembra se je povabilu DZA odzvala psihoterapevtka Tamara Povh, ki je za vse tri skupine DZA (dobrih 20 udeležencev) izvedla delavnico »Zavedanje za kvalitetno življenje«. Udeleženi

ce je vodila skozi proces psihofizičnega samozavedanja, osveščanja lastnih misli, čustev in občutkov, osredotočanja na tukaj in zdaj.

Na zadnjem novembrskem srečanju (28. in 29. novembra) so člani izdelovali praznične voščilnice in novoletne okraske; okrasili so prostor, kjer se srečujejo, in izložbo. 5. decembra pa so se člani vseh treh skupin povsneli ob miklavževanju. Kot vsako leto so sami pripravili pogostitev in prinesli darilca za medsebojno obdarovanje.

Leto 2022 je bilo za delovanje DZA plodno leto, za kar ima največje zasluge terapevtka Jasmin Tomažič, ki je s svojo strokovnostjo in zavzetostjo privedla člane do spoznanja, da lahko k rasti in dobremu počutju zelo veliko prispevajo sami. ●

Helena Pirih Rosa

januar-februar

20
23

mesec
KULTURE

Visit Ilirska Bistrica

www.visitilirskabistrica.si

2023

PUST JE PRŠU

ILIRSKA
BISTRICA

ILIRSKA
BISTRICA

www.visitilirskabistrica.si

Visit Ilirska Bistrica

DESET LET GALERIJE Z JOŽETOM ŠAJNOM

Pavlovčeva galerija v Ilirski Bistrici, ki jo vsa leta vodi bistriški slikar in kustos galerije Rajko Kranjec, v mesecu novembru beleži svojih deset let obstoja. Znano je, da v tej galeriji vsak mesec obiskovalcem na ogled pripravijo vsaj en dogodek in tako se je v tem času zvrstilo zajetno število likovnih, fotografskih, kiparskih in drugih razstav znanih in manj znanih avtorjev.

Ob tej okrogli obletnici se spodobi, kot je na začetku svečanega odprtja nove razstave povedal Rajko Kranjec, da se za obiskovalce pripravi nekaj zares dobrega in kvalitetnega. Je pa bil že dolgo nazaj kot naročeno novembrski termin dodeljen slikarju, legendi na bistriški likovni sceni Jožetu Šajnu in tako je prava razstava sedaj tu.

Šajn, nekoč likovni pedagog na Osnovni šoli Dragotina Ketteja, se je po osemnajstih letih poučevanja odločil za samostojno umetniško pot. Pridobil si je status svobodnega umetnika in od leta 1977 dalje neumorno ustvarja. Kot slikar se je prvič predstavil leta 1955 v koprskem gledališču pri svojih devetnajstih letih, nato pa v galeriji koprskega muzeja. Sledile so razstave v Ilirski Bistrici, Postojni, Trstu, Sežani, Ljubljani, Opatiji, na Reki, v Novi Gorici, Izoli, Pivki, Kanalu ob Soči, v Cerknici, itali-

janskem Trevisu, Lipici, Kranjski Gori, Idriji in še marsikje. Do sedaj je samostojno razstavljal že več kot stokrat.

Jože Šajn se vse življenje upira akademizmu, vedno deluje samostojno in je v bistvu izrazit samohodec. V dolgem ustvarjalnem obdobju se je lotil različnih tehnik. So obdobja njegovega izražanja v olju, v akvarelu, so pa tudi obdobja raziskovanja. Razvil je eksperimentalno tehniko brizganja lakov na plastične laminatne in še mnogo drugega.

Na platnu, papirju in drugih materialih je najprej realistično slikal pejzaže in tihožitja, človeško figuro in socialno tematiko. So pa prišla obdobja, ko znamo in tudi dobro poznamo njegov odmik od realizma in nastali so *posebni polabstraktni in celo abstraktni ciklusi*. Njegovi zadnji najbolj poznani ciklusi so

prav gotovo Portreti, Nimfe, Vešče, Kras, Kult lepote in Matrika ljubezni.

V Pavlovčevi galeriji je Šajn do sedaj že trikrat samostojno razstavljal. Prvič je leta 2013 pokazal razstavo *Vešče – sodobne ikone*, leta 2016 razstavo *Matrika ljubezni*, v letu 2018 pa razstavo *Bistriške impresije v času*.

Na tokratni razstavi, ki bo na ogled do konca meseca novembra, razstavlja enaindvajset slik iz cikla *Vešče*, ki še niso bile nikjer razstavljene in so nastale v zadnjem tridesetletnem obdobju.

Njegove prve *vešče* s črnimi trepalnicami, ki po svoje ponazarjajo ščit človekove duše pred neprijaznim in nasilnim svetom, kot je nekdo nekoč napisal, so bile najprej vodne vile, nimfe, običajno upodobljene ob tolmunu, izviru. Vse skupaj je takrat mogoče nekoliko spominjalo na grško mitologijo in tudi na pravljice. Kasneje se je figura še razvijala, odražati je začela sodobnega človeka, njegovo psiho, veselje in žalost. V prvi vrsti so bili to najbrž, kot je nekoč na neki razstavi povedal, njegovi avtoportreti, a skozi svoje stanje je čutil tudi stanja drugih ljudi. Ne preseneča niti, da v glavnem upodablja, čeprav ne vedno, žensko figuro, saj so že stari mojstri, kot pravi, večinoma slikali ženske.

Slikarja in njegovo delo je številnim obiskovalcem na uvodni svečani prireditvi predstavila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Polona Škodič. ●

Petar Nikolić

MOTIVI JOŽETA ROSE V PAVLOVČEVI GALERIJ

V Pavlovčevi galeriji v Ilirski Bistrici so v začetku meseca decembra postavili na ogled razstavo slikarja in domačina Jožeta Rose z naslovom »Prgišča občutkov – kronologija ustvarjanja«.

Slikar, ki se je s tem poklicem začel ljubiteljsko ukvarjati že v študentskih letih, ni pogosto samostojno razstavljal. Edino samostojno razstavo do sedaj je leta 1979 organiziral v Sokolskem domu v Ilirski Bistrici. V letih 1976–1980, ko je intenzivno ustvarjal, je sodeloval na skupinski razstavi bežigrajskih likovnih samorastnikov v Bežigrajski galeriji v Ljubljani in na skupinski razstavi štirih študentov EF ob otvoritvi nove Ekonomske fakultete v Ljubljani. V obdobju delovanja v Likovnem društvu Franceta Pavlovca v Ilirski Bistrici (2002–2011) se je redno udeleževal razstav članov, nekajkrat pa je sodeloval tudi na likovnih kolonijah *Slikarska muza Bistrice*, ki jih že dolga leta organizira domača slikarka Zdenka Vinšek.

Avtor pravi, da je ta razstava odslikava njegovega slikarskega potovanja, ki se je začelo v neki čustveni stiski daljnega leta. Njegovo ustvarjalno potovanje je imelo različne etape – doživljal je obdobja intenzivnosti pa tudi faze umika, nezadovoljstva in razočaranja nad ustvarjenim. Slikati je začel najprej z oljem na platno, konec osemdesetih let pa se je lotil pastela. Veliko vzrokov je bilo za to, da je njegova slikarska vnema za skoraj deset let zamrla, se z nekim zanimivim

dogodkom ponovno obudila in v času pandemije še okrepila. Ponovno sta ga zamikala paleta in vonj terpentina.

Kot motiv mu vedno služi narava, ki je v svoji skrivnostnosti in koloritu neizčrpen vir navdiha, obenem pa ga vedno znova pritegnejo vedute stare in tudi že razpadajoče arhitekture, ki odsevajo minljivost človeka. Vzporedno se rad ukvarja tudi z lesom. Občasno iz kakšnega zanimivega kosa lesa izdelava droben dekorativni in uporaben predmet, včasih tudi kakšen kos preprostega pohištva za domačo uporabo. Jože Rosa je zelo povezan tudi z glasbo in že več kot pol življenja prepeva kar v dveh pevskih zborih.

Na razstavi osemnajstih likovnih del je bila približno polovica iz starejšega obdobja, druga polovica pa je nastala v zadnjih dveh letih. Gre v glavnem za njemu ljube krajinske motive.

Na svečanem odprtju razstave, ki se ga je udeležilo veliko ljubiteljev umetnosti, je avtor prejel številne čestitke, zapeli pa so mu člani dveh pevskih zborov, katerih član je – Cerkvenega mešanega pevskega zbora Zvon in Moškega pevskega zbora Dragotin Kette. ●

Petar Nikolić

JEZIKOVNI NASVETI 1

NAŠTEVANJE IN MALA/VELIKA ZAČETNICA

Dvopičje je ločilo, ki ga gotovo vsi pogosto uporabljate. Če spadate med knjižne molje, ga v knjigah lahko najpogosteje srečate v premem govoru, doma pa na nakupovalnih seznamih. Kot pribito velja, da se mu ne boste mogli izogniti niti v zdravniškem izvidu niti v sklepu sodišča. Ker lahko za dvopičjem pišemo malo in veliko začetnico, so pisci besedil pogosto zmedeni, saj ne vedo, kdaj in zakaj katero uporabiti.

V tokratni jezikovni svetovalnici se bomo osredotočili na tiste primere zapisov, s katerimi se srečamo pogosto in nam povzročajo največ preglavic.

DVOPIČJE KOT LOČILO

Dvopičje je ločilo, ki uvaja naštevane, razlaganje, dobesečno navajanje. Za njim lahko stoji velika ali mala začetnica, katero bomo uporabili, pa je odvisno od besedila, ki sledi dvopičju.

VELIKA ZAČETNICA

1. Za dvopičjem uporabimo veliko začetnico, če mu sledi več skladenjsko samostojnih povedi.

Druga knjiga navaja: Sanjati ne pomeni spati. Sanjati pomeni živeti. Živo sanjati je zmožnost redkih in je nekaj, kar številnim čustveno nezrelim občasno povzroča velike težave.

2. Če dvopičju sledi začetek dobesečnega navedka premega govora, uporabimo veliko začetnico.

Franci je jezno rekel: »Nočem, ne bo!«

ZAČETNICA IN NAŠTEVANJE

1. Pred linearnim naštevanjem pišemo dvopičje.

Povabil je: Ano, Mateja, Uršo in Igorja.

2. Če v alinejah zapišemo krajše, lažje razumljive povedi, lahko kot končno ločilo za dvopičjem pišemo vejico.

Danes moram:

- prebrati časopis,

- skuhati ženi kosilo,
- pokositi travo,
- kupiti ražnjiče za ponedeljkov piknik.

3. Če v alinejah sledi skladenjsko bolj zapleteno besedilo, lahko na koncu naštevalnih enot uporabimo podpičje.

Za nepozaben poletni piknik potrebujemo:

- meso, svinjsko ali goveje, lahko tudi mešano;
- krompir, bučke, ki naj bodo primerne za peko na žaru, in domač paradižnik;
- oglje in veliko osvežilne pijače;
- pravo družbo in veliko dobre volje.

4. Če je besedilo v alinejah sestavljeno iz več povedi, kot končno ločilo na koncu alineje uporabimo piko.

Osebnostni tipi starejših moških:

- Integrirani tip: Značilno za moške tega tipa je, da niso niti pretirano aktivni niti povsem pasivni.
- Obrambni tip: Starostniki tega tipa so ambiciozni; v medosebnih odnosih so avtoritativni.
- Introspektivni tip: Moški tega tipa so tihi in umetniško usmerjeni.

JEZIKOVNI NASVETI 2

ZAKLJUČITI ALI SKLENITI

Vedno je lepo, če sklenemo nove posle in jih tudi uspešno zaključimo. Če pišete, se vaša besedila lahko zaključijo s sklepi ali pa končajo z vprašanji. Ali zadevo, s katero se ukvarjamo, zaključimo, končamo ali sklenemo, odgovarjam v današnji jezikovni svetovalnici.

SLOVNIČNE ZAGATE IN JEZIKOSLOVNI PRIROČNIKI

Slovenski pravopis 2001 in SSKJ nam v nekaterih primerih zapovedujeta, da namesto izraza **zaključiti** uporabimo **končati** ali druge, primernejše izraze.

Kdaj besedo »zaključiti« zamenjati z drugim izrazom?

Poglejmo, kdaj je namesto zaključiti treba uporabiti drug izraz:

- zaključiti obisk – končati obisk
- zaključiti z delom – končati, opraviti delo
- zaključiti se – ulica se slepo zaključí, ulica se slepo konča
- zaključiti s tekmovanjem – nehati tekmovati
- zaključiti vrt z živo mejo – omejiti, zapreti vrt z živo mejo
- zaključil je svoje življenje – umrl je
- zaključiti pogodbo – skleniti, podpisati pogodbo

KDAJ LAHKO UPORABITE BESEDO »ZAKLJUČITI«?

Izraza **zaključiti** ni treba kar prenehati uporabljati. Jezikoslovni priročniki rabe te besede ne izključujejo v naslednjih v primerih: zaključiti strop z letvicami, zaključiti ovratnik s čipkami, zaključiti seznam prijavljenih, šilasto zaključiti okrasek, zaključiti cikel z oddajo o slikarstvu, zaključiti kosilo s črno kavo, zaključiti govor s pozivom k miru, uspešno zaključiti pismo, zaključiti preiskavo, turnejo, šolanje, zaključiti krog iskanj, pravilno, zmotno zaključiti, zaključiti naročilnico, zaključiti poslovno leto z izgubo.

ZAKLJUČITI ALI SKLENITI?

Še pogosteje se **zaključiti** nadomešča s **skleniti**, ki ga SP ob geslu **zaključiti** ne navaja, najdemo pa ga v SSKJ v prime-

ru: zaključiti pogodbo – skleniti, podpisati (zaključiti v tem primeru označuje za zastarelo).

Sicer pa SP glagol **skleniti** razume kot končati neko celoto: skleniti člen verige, skleniti dogovor, skleniti obroč okrog mesta.

V Jezikovni svetovalnici je Nataša Gliha Komac ob dilemi med **zaključiti** in **skleniti** povzela, da sta to sopomenki z rahlim pomenskim odtenkom, pri čemer je pri glagolu **zaključiti** v ospredju predvsem konec, zaključek nekega dogajanja, niza dejanj in dogodkov neke celote; pri glagolu **skleniti** pa za-

okroženje neke celote, niza dogodkov s poudarkom na dogodku oz. njegovem opisu.

Še naprej mi pišite na trojc3@gmail.com. Vesela bom vaših odzivov. ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

NOČ ČAROVNIC V KNJIŽNICI

V knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bistrici smo v soboto, 29. oktobra, za osnovnošolske otroke pripravili zabavo za noč čarovnic. Udeležilo se je veliko otrok.

Najprej je potekala ustvarjalna delavnica, na kateri so otroci izdelali čudovite

in strašljive buče. V nadaljevanju večera smo pripravili čarovniško tekmovanje v

metanju žogic. Otroke smo razdelili na več skupin. Zmagovalno ekipo smo tudi nagradili. Na koncu so si otroci izdelali posebne lučke. Steklene kozarce za vlaganje so ovili v papir, polepljen s posebnimi očmi, in vanj postavili svečke. Vrhunec čarovniške zabave je bil nočni sprehod z gorečimi lučkami po starem delu mesta. ●

Tamara Hrabar

TEDEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC IN ZAKLJUČEK PROJEKTA »PRIMORCI BEREMO 2022«

Med 14. in 18. novembrom so knjižnice po vsej Sloveniji praznovale *Teden splošnih knjižnic* in pripravile različne dogodke, s katerimi so nagovarjale vse prebivalce v lokalnih skupnostih, zveste obiskovalce knjižnic in tudi tiste, ki v knjižnice ne zahajajo.

V Sloveniji so knjižnice dostopne v vseh okoljih, svoje poslanstvo izvajajo v 274 krajevnih enotah in s 13 bibliobusov, ki izvajajo knjižnično dejavnost na 806 postajališčih. Splošne knjižnice so s tako razvejano knjižnično mrežo najbolj dostopne kulturne ustanove v slovenskem prostoru. Prisotnost knjižnic in knjižničarjev v domačih okoljih je med prebivalci ustvarila zaupanje, ki ga uporabniki izkazujejo z redno uporabo storitev knjižnic in z naklonjenostjo do dela knjižničarjev.

V Knjižnici Makse Samsa so v tednu splošnih knjižnic knjižničarke pripravile bibliopedagoške ure za osnovnošolce in vrtčevske otroke. Na ogled so bile razstave: *Kje smo bili in smo doma – bistriška knjižnica*, *Ali veste kako pridejo knjige na knjižne police???* in *Knjižnica Makse Samsa – njeni oddelki in dejavnosti*. Obiskovalcem knjižnice so bile na voljo brezplačne knjige s police *Vzemi me s seboj*, v petek, 18. novembra, pa so vsem

novim članom podarili enoletno članstvo v Knjižnici Makse Samsa. Osrednja prireditev se je odvila v četrtek, 17. novembra, z gostjo Janjo Vidmar in predstavitev njene knjige *Niti koraka več*. Prireditev je bila posvečena dnevu splošnih knjižnic, ki ga sicer praznujemo 20. novembra in zaključku projekta *Primorci beremo 2022*, ki se je uradno zaključil 8. novembra 2022.

Na prireditvi je bibliotekarka Tadeja Raspor v uvodu pozdravila vse obiskovalce s sloganom letošnjega tedna splošnih knjižnic *I(z)volite v knjižnico* in nadaljevala, da je ta prireditev obenem zaključna prireditev projekta *Primorci beremo 2022* – bralne akcije desetih primorskih knjižnic, ki poteka že 16. leto. V letošnjem letu je v akciji sodelovalo skupno 1037 bralcev, ki so prebrali 7501 knjigo z oznako *Primorci beremo*. Vsak sodelujoči je moral za uspešen zaključek akcije oddati 6 bralnih znamenj, torej prebrati pet proznih del in eno

pesniško zbirko slovenskega avtorja. V Ilirski Bistrici se je v projekt vključilo 128 bralcev, uspešno pa ga je zaključilo 121 bralcev. Skupaj smo prebrali 849 knjig in med najbolj branimi knjigami z letošnjega bralnega seznama je bil leposlovni roman z navdihom potopisa z naslovom *Niti koraka več*.

V Knjižnici Makse Samsa so v goste povabili avtorico omenjene knjige Janjo Vidmar, ki je ena najbolj priznanih in branih slovenskih pisateljic, prejemnica številnih nagrad za mladinsko književnost, ki se je v zadnjem obdobju posvetila pisanju literature za odrasle. Roman *Niti koraka več*, ki se dogaja na popotniški poti Camino, eni najbolj obleganih romarskih poti na svetu, je doživel širok bralski odziv in je njeno najbolj zrelo ter domišljeno delo doslej. Obiskovalci so z navdušenjem prisluhnili predstavitvi knjige *Niti koraka več* oz. celotne trilogije, saj je avtorica poleg prve knjige predstavila tudi svojo zadnjo knjigo z naslovom *V koraku z volkom*, ki se dogaja v italijanskih Apeninih in Toskani, nato pa obiskovalce popeljala še na Kreto, kjer se dogaja zadnji del trilogije.

Ob zaključku prireditve so vsi bralci, ki so uspešno zaključili projekt *Primorci beremo 2022*, prejeli v dar knjigo *Niti koraka več*, ki jo je avtorica tudi podpisala. Knjižnica Makse Samsa se zahvaljuje in čestita vsem pridnim bralcem, ki so uspešno zaključili letošnji projekt, ter jih ponovno vabi k sodelovanju in prebiranju slovenske literature tudi v naslednjem letu. ●

Katarina Škrab

CIKEL KONCERTOV SAKRALNE GLASBE V ILIRSKI BISTRICI

Društvo CMePZ Zvon vse od leta 2017, ko so praznovali svojo 35. letnico delovanja, prireja Cikel koncertov sakralne glasbe.

Po dvoletnem premoru zaradi epidemije so junija v cerkvi sv. Petra gostili vrhunski Komorni zbor Ipavska. Zbor, ki združuje pevce z različnih koncev Vipavske doline, deluje že od leta 1998. Vodi ga Damjana Vončina, ki je bila na mednarodnem zborovskem tekmovanju CantaRode na Nizozemskem teden dni pred koncertom v Ilirski Bistrici razglašena za najboljšo dirigentko tekmovanja, zbor pa je osvojil posebno priznanje za obvezno skladbo tekmovanja in nagrado za najboljšo izvedbo dela iz izvirne države ter skupno drugo mesto. Na koncertu *S pesmijo te častimo* so tako predstavili del tekmovalnega programa tudi naši publiki. Zbor je zvočno napolnil vsak kotiček cerkve in dokazal, da so v prenovljeni cerkvi akustično še boljši pogoji za glasbeno poustvarjanje.

Letošnji drugi in hkrati zadnji koncert, ki so ga v tem letu organizirali v sklopu cikla, pa je bil orgelski koncert. Nastopil

je vrhunski organist in čembalist Tomaž Sevšek, docent za orgle na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Glasbeni kritiki ga uvrščajo med najvidnejše slovenske orglavce mlajše generacije. S skrbno izbranim programom, ki ga je publiki predstavil na začetku koncerta, je s svo-

jo mojstrsko in dovršeno orgelsko igro pokazal raznolikost zvočnih možnosti in odzivnost prenovljenih orgel v cerkvi sv. Petra. Ponosni smo, da trnovska cerkev postaja pomemben kulturni prostor v naši občini. Z željo, da bi čarobnost in zvočnost prostora ter kvaliteto gostujočih glasbenikov prepoznala tudi širša skupnost, napovedujemo Tradicionalni koncert božičnih pesmi z gosti, ki bo v soboto, 14. januarja 2023, ob 18.30 v cerkvi sv. Petra, v Ilirski Bistrici. Vsi koncerti, ki jih organizira Društvo CMePZ Zvon, so brez vstopnine.

Vabljeni! ●

CMePZ Zvon

ADAM

Že lani smo zapisali, da se tudi v Podgradu zavedamo pomembnosti vstopa v novo leto in pred tem praznovanja božiča, zato tudi pri nas zasiže na stotine lučk – letos kar 6075.

Adam Hrabar, petnajstletnik, domačin, dijak Srednje lesarske šole Postojna in za marsikaj talentiran fant, se je tudi letos potrudil in ob pomoči mnogih sponzorjev, med njimi je posebej izpostavljena nona Franka, pripravil dogodek, ki ga je posvetil tudi prazniku slovenske kulture, ki je sovpadal s prižigom luči.

Kako so potekale priprave in izvedba vse od oktobra do današnjega dne, je v uvodu šaljivo opisal Adam in požel gromko odobravanje številnih obiskovalcev, ki so pozorno prisluhnili tudi uvodni, prav za to priložnost napisani pesmi *Naj za-*

sije luč, ki jo je Adamu posvetil prijatelj Franc Gombač. Po uvodu o pomenu

kulturnega praznika in Prešernovem delu je Gombač zrecitiral Prešernovo Zdravljico.

Adam se je vsem, ki so mu pomagali, iskreno zahvalil, vse navzoče pa povabil na druženje in bogato pogostitev v po štiridesetih letih za en dan odrto »Gujovo oštarijo«.

Veselo in prešerno je bilo na ta veseli dan kulture. ●

FG

PLES NA VIDMU

Kočanka, ki je podirala drevesa, razkrivala strehe in trgala žice električne napeljave, se je pred Prešernovim praznikom malo unesla. Ko so fantje iz poklicnih ljubljanskih šol prišli domov, je bil ples na Vidmu nekaj najboljšega, kar za živo glavo niso hoteli zamuditi. Z burjo smo se znali spoprijeti, z dežjem veliko manj – pogubno je namočil čevlje, lase zvrtnčil v štrebo, ki jo je razvozlal le dober aluminijast glavnik. Zračni tokovi, ki jih je dodobra premešala burja, so povzročili, da je bil mraz še bolj mrzel, kot če je ne bi bilo. K sreči ni deževalo, ko sva s prijateljico Cveto zakorakali po slabo osvetljenem vaškem klancu in pazili, da se ne bi spotaknili ob razbitinah strešne kritine ali pa se z nogami zapletli v električno žico. Do koseškega mostu res ni bilo daleč, mogoče kakšnih petnajst do dvajset minut počasne hoje, mogoče malo več, midve pa obuti v salonarjih s srednje visoko peto.

Skoraj podrla naju je ta nora burja! Tesno objeti sva obstali sredi ceste in čakali, da napad mine. Pred drugim sunkom sva se skrili za velik kostanj. Malo nižje pri Spetiču so sunki postali že šibkejši. Preden sva vstopili v plesno dvorano na Vidmu, kjer je že igrala glasba, sva zavili v toaleta, si poravnali najlonke, da se je črta lepo prilegla k nogi, uredili frizuri, našminkali ustnice, pomežiknili druga drugi in vstopili v dvorano.

Velika dvorana je bila namenjena plesu, naprej je bila manjša. Na desni so sedeli fantje, na levi pa dekleta. Jelšanka (t. i. pašareta) je bila najboljša in tudi najcenejša pijača. Redkokdaj sva si privoščili dve – običajno so za drugo poskrbeli fantje, ki so spili tudi kaj močnejšega. Nekaj jih je bilo, ki so s tem pretiravali, pot do doma na majavih nogah pa se pogosto ni obnesla. V zavetju cestnega jarka sta jih prebudila sonce ali dež in znalo se je zgoditi, da se tudi prebudili niso več.

Mlad oficir Josip Grgasovič, nadarjen glasbenik iz Makarske, ki je sestavil ansambel oziroma ga je dopolnjeval z

vojaškimi rekruti, nas je z igranjem na pozavno povsem osvojil. Ob prvem taktu muzike so se fantje pognali k svojim izbrankam, počasneži so ostali praznih rok ali pa so vzeli, kar je še ostalo. Ko je Grga z močnim glasom napovedal »dame birajo«, so fantje utihnili in vznemirjeno pogledovali tja, od koder so pričakovali izbor. Če niso bili izbrani, kar se je znalo zgoditi, so povešenih nosov še kaj spili in izginili v temno noč, z zadnjim plesom in prekrasno pesmijo Iva Robiča *Srce, laku noč* pa so bili počaščeni izbranci. ●

Neta Vergan

ZIMSKI ČAS

Bila nekoč so leta v mladostni žar odeta, ko je tudi narava nam otrokom namenila precej več snega. Takrat smo iz starih ropotarnic zvlekli zaprašene sani, običajno prevelike smuči in iskali primerne klančine. Zvečer smo celo naskrivaj z vodo polivali »dobre lokacije«, da je do jutra vse zmrznilo, kar je odrasle zelo jezilo, ko so morali zjutraj z avtom na delo. »Delo?!« Ta beseda se je takrat vsem nam zdela zelo čudna.

Imeli smo prezeble prste in rdeča lička, a mame je najbolj skrbela voda v škornjih. Predvidevam, da tudi danes ni nič drugače. Doma se je bilo treba takoj preobleči, mama pa je hitro pripravila vroč čaj z limono brez ruma. Bila je to doba brez telefonov in pametnih tablic in mladost v pravem pomenu besede. Kepanje je bilo zabavno, a paziti je bilo treba, da v hitrosti in žaru igre ni kakšen

kamen ali kos ledu zašel med sneg, saj se je takrat pojavila tudi kakšna buška ali potekla kakšna kaplja krvi.

Popularno je bilo tudi »lulanje« imena svoje trenutne simpatije v sneg, lizanje »ledenih sveč« iz žlebov namesto sladoleda, sipanje snega za ovratnike in podobne splošne družbeno-intelektualne in koristne aktivnosti. Hmm ...! ☺

Otroci so nekako odrasli ali pa tudi ne, a spomin na tisti brezskrbni čas je ostal. Člani ansambla Razplet so me prosili, če bi lahko na njihovo že narejeno melodijo polke napisal besedilo z zimsko tematiko, ki bi jo izvajali v prazničnem času. Med vsemi premnogimi obveznostmi sem si tako le vzela tudi nekaj časa za glasbo in nastala je ta viža, ki nas vrne v lepa leta naše mladosti in brezskrbnosti. Upajmo, da tudi letošnja zima sedanjim nadobudnežem nameni vsaj nekaj snega in zimskih radosti, odraslim pa kakšen dišeč kozarec »kuhančka« in romantiko zasneženih zimskih večerov!

M. Vrh

ZIMSKI ČAS

*Bliža novo leto se, božični zdaj je čas,
ples snežink vrtel se bo nad našo
rodno vas.*

*Staro, mlado znova dol po bregu se
podi,
za vogalom se snežak smeji.*

REFREN

*Imamo radi mi ta zimski čas,
za svete kralje tri pripravimo sani,
ko pa še žeja nam se kdaj vsem oglasi,
le vino kuhano pogreje nam dlani.*

*Bliža novo leto se, kraguljčkov
slišim glas,
Dedek Mraz, Miklavž, Božiček
pridejo vsi v vas.
Darila razdelili bodo med vse ljudi,
sreče smeh odmeva prek vasi.*

PREDSTAVITEV PROJEKTA »BELE ŽENE – VARUHNJE REKE REKE«

Končno smo tudi Bistričani dočakali, da je slovenski projekt »Varuhinje rek« prišel tudi k nam v Ilirsko Bistrico. Zahvala gre novinarju Eriku Valenčiču in producentki Alji Buljič, ki nista v projekt vključila samo reke Reke, ampak sta k sodelovanju povabila tudi Bistričana – fotografa Stojana Spe-tiča – in profesorico Damjano Benigar Kaluža.

Projekt *Varuhinje rek* organizira Kulturno umetniško društvo Center 21 in povezuje prizadevanje za varovanje narave in človeških okolij z raznolikimi umetniškimi pristopi. Osrednji del projekta je skupinska fotografska razstava, ki jo zaznamujeta dva osrednja motiva – slovenske reke in njihove varuhinje. Glavno sporočilo projekta je, da je lahko vsaka ženska varuhinja reke oziroma preneseno na širši pomen – vsakdo od nas je lahko zaščitnik narave.

Profesorica razrednega pouka Damjana Benigar Kaluža je bila v projekt povabljen na podlagi otroške gledališke igre *Pravljica o potočku*. To je pred osmimi leti napisala in režirala za svoje učenke, ki so dosegle dve srebrni priznanji, in sicer na regijskem srečanju otroških gledaliških skupin in na regijskem srečanju plesnih skupin.

Tokratno sodelovanje v projektu *Varuhinje rek* pa si je Damjana Benigar Kaluža zamislila s sedmimi učenkami OŠ Antona Žnideršiča in z obujanjem v naših krajih že pozabljene mitološke pripovedi o belih ženah. Glavna misel mentorice je bila: »Če so bele žene živele v mitoloških časih in skrbele za čisto strugo reke, so učenke – varuhinje reke Reke – resnične, živijo tukaj in zdaj. So sorodnice oz. potomke belih žena in njihova naloga je in bo, da varujejo reko Reko in jo ohranjajo čisto.« Zgledovala se je tudi po slovenskem ljudskem slovu in zapisih iz zbirke Vile bile Sabine Pugelj.

Vsaki od učenek je ponudila izziv, da razišče svojo vlogo, ki ji je zaupana oziroma najde svoje poslanstvo kot *Varuhinja reke Reke*. Učenke so svojo nalogo vzele zelo resno in si zadale skrbništvo

nad reko Reko. Hana Barak je raziskala zgodovino reke Reke, čas in ljudi, ki živijo ob njej. Zavzemala se bo, da zgodovina »Wjlke wode«, kot ji pravimo domačini, ne bo šla v pozabo. Zarja Bergoč je raziskala pot oziroma tok reke Reke, obiskala je vse kraje in skrite kotičke, ki jih je oblikovala struga. Zarja Rojc skrbi za rastlinstvo in živalstvo, za vsa živa bitja, ki se nahajajo v reki in ob njej. Zavzemala se bo, da bo življenje v reki in ob njej ostalo v ravnovesju. Lana Počkaj skrbi, da je reka Reka vedno čista. Opozarja in osvešča ljudi, s čim se reke ne sme onesnaževati. Skrbi za to, da bodo ljudje vedeli kako ohranjati strugo in okolico čisto. Luen Hajmerle se je zadalžila za literarno pripoved o reki. Napisala je pesem, ki govori o Reki in časti njeno pot. Neža Primc je raziskala zgodovino onesnaženosti reke Reke, ko je bila skoraj biološko mrtva. Danes se Reka dobro počuti in Neža pravi, da si želi, da bi reka Reka s svojo zeleno in modro barvo ostajala še dolgo čista in bila ponos vseh prebivalcev, ki ob njej živimo. Ela Primc povezuje varuhinje med seboj in skrbi, da so čim bolj podobne svojim prednicam. Želi si, da bi vsi ljudje ob reki Reki ohranili spomin ne samo na Bele žene, ampak da bi ohranili tudi čisto reko, čisto okolje in zdravo življenje! Sklepna misel vseh sedmih Varuhinj reke Reke pa je: »Zavedajmo se, da brez vode ni življenja, zato moramo zanjo toliko bolj skrbeti, kajti od nje je odvisen naš obstoj in obstoj vseh,

ki bodo živel za nami.« Ta misel je bila skupaj s fotografijo, ki jo je posnel Stojan Spetič, objavljena tudi v novembrski reviji National Geographic, v kateri je izšel obsežen članek, ki govori o projektu *Varuhinje rek*. Vsaka Varuhinja si je po svoji zamisli izdelala obleko iz umetnih materialov (to je bila želja vodje projekta) z namenom, da opozori, kako plastika negativno vpliva na naše okolje in na naše življenje.

Mladenke so se prvič predstavile v mesecu aprilu, in sicer svojim mamam. Mentorica Damjana BK je pripravila zanimivo likovno-plesno delavnico v sodelovanju z Večgeneracijskim centrom Ljudske Univerze Ilirska Bistrica in Občino Ilirska Bistrica, na kateri so se družile, plesale in obudile stare rokodelske veščine s pridihom sodobnosti ter izdelale figurico bele žene – obesek za srečo. Na delavnici so mladenke prvič predstavile svoje modne kreacije. Mojca Barak iz frizerskega studia Glamur pa je poskrbela za čudovite pričeske. Na obisk je prišel tudi fotograf Stojan Spetič in naredil nekaj prvih »fotošutingov«. Celotno delavnico je posnela tudi TV Galeja oz. Miloš Valenčič.

Tako so bile mladenke z vsem pripravljene na fotografski atelje, ki so ga izvedle ob reki Reki v mesecu maju. V Pavlovčevi galeriji si bomo lahko ogledali eno izmed fotografij iz bogatega nabora oziroma tisto, ki je bila izbrana, da bo našo reko Reko in naše mladenke zastopala na svojem obhodu po Sloveniji. Svečana otvoritev fotografske razstave je bila 6. januarja 2023 ob 19. uri. Isti večer smo

si ob 18. uri v polni dvorani Doma na Vidmu lahko ogledali tudi otroško predstavo z naslovom *Bele žene*, avtorice in režiserke Damjane Benigar Kaluža, ki je septembra na OŠ Antona Žnideršiča ustanovila gledališko skupino *Varuhinje reke Reke*, v katero se je vključilo pet varuhinj Reke s fotografije Stojana Spetiča ter učenke in učenci Literarnih uric. V gledališki predstavi so nastopali: Karin Abram Cesar, Katjuša Rojc, Nina Božič, Anže Muha, Nace Grahor, Hana Barak, Zarja Rojc, Lana Počkaj, Neža Primc, Ela Primc, Teja Logar, Lana Polh, Sara Kurent in Majda Malkanović.

Otroška gledališka predstava *Bele žene* govori o mitoloških bitjih, vodnih vilah, ki živijo ob strugi reke Reke, skrbijo za reko in čisto okolje, vendar se ob reki naseli vedno več ljudi ...

Avtorica je uporabila otroško gledališče kot odličen način za izobraževanje šolske mladine in mlade populacije občinstva. Z uporabo barvitih likov in mitološke zgodbe se predstava osredotoča na temo okolja, trajnosti in družbene odgovornosti ter omogoča, da tudi mladi kritično razmišljajo o svetu okoli sebe. Mladi se tako na nevsiljiv način naučijo dragocenih lekcij, ki jih potrebujejo

za življenje, dobijo pa tudi navdih, da so lahko različne zvrsti umetnosti tudi poti do znanja.

V predstavo je skupina vložila veliko časa in truda, saj so nastopajoči poleg šolskih obveznosti aktivni še na številnih drugih področjih in se je bilo potrebno glede vaj usklajevati ter prilagajati. V sodelovanju z JSKD Ilirska Bistrica so mlade igralk in igralci dobili priložnost za gledališko delavnico in strokovno sodelovanje gledališkega igralca in režiserja Gregorja Geča. Na eno od vaj pa so bili povabljeni tudi starši z željo, da se premaga začetna trema otrok in da tudi starši dobijo občutek, kako potekajo gledališke vaje. Učenci so se na odrskih deskah odlično odrezali in že delajo načrte za prihodnje nastope.

Hvala vsem, ki so sodelovali v projektu! ●

Tamara Rojc

DAN ODPRTIH VRAT NA GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA

POSTANI DIJAK ZA EN DAN!

Gimnazija Ilirska Bistrica je v sredo, 7. decembra, in v četrtek, 8. decembra 2022, na stežaj odprla svoja vrata osnovnošolkam in osnovnošolcem, ki so se srečali z dijaki in učitelji bistriške srednje šole in tako iz prve roke izkusili dijaški vsakdan.

Po uvodnem sprejemu so učenke in učenci sodelovali pri dveh urah pouka. Na gimnazijskem programu so izbirali med kemijo, biologijo, nemščino in italijanščino, na programu tehnik računalništva pa so se lahko pridružili dijakom pri računalniškem programiranju, multimediji in sestavljanju računalnika. Sodelujoči dijaki in dijakinje so z obisko-

valci delili pridobljeno znanje, izkušnje in nasvete.

Šolski utrip se je širil tudi izven učilnic. Tako so po decembrsko odetih hodnikih iz glasbenega studia odmevali ritmi priložnostnega dijaškega ansambla, v jedilnici so se ob prigrizkih spletala nova poznanstva, v šolskem klubu pa so obiskovalci lahko opazovali likovno govorico dijakov, ki s slikanjem

sten soustvarjajo kreativni družabni kotiček.

V sklepnem delu so devetošolke in devetošolci prisluhnili še postojnskemu dijakom, ki so predstavili programe ekonomski in strojni tehnik ter predšolska vzgoja, ki se izvajajo na Srednji šoli Postojna. ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

OBISKALI SMO GRADEC

V soboto, 17. decembra 2022, smo s popotniškim krožkom obiskali praznično okrašeni Gradec. Pot je minila dokaj hitro, saj smo se vmes pogovarjali, peli in celo učili, kolikor se je dalo.

V mestu nam je vodnica pokazala znamenite stavbe kot so: mavzolej, stolnico, univerzo, dvorno pekarno, deželno hišo z ledenimi jaslicami na glavnem trgu

in še kaj. Nekateri smo v prostem času prečkali reko Muro čez umetni otok in se povzpeli na grajski hrib, kjer smo si ogledali urni stolp, ostanke obzidja,

rožni vrt ter z razgledne ploščadi občudovali mesto od zgoraj. Mesto je v tem času preprejeno s številnimi stojnicami, kjer smo lahko okusili različno hrano in tople napitke ter si kupili še kaj za spomin. Za piko na i pa smo se na poti domov ustavili še na dodatni postaji s sladkarijami na Trojanah. Izlet je hitro minil, ampak nam bo ostal v prijetnem spominu. ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

PODJETNIŠKI VIKEND

V petek in soboto (11. in 12. novembra 2022) je v okviru projekta JP Mladi, ki ga izvajata Javna agencija RS Spirit Slovenija in Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, na naši šoli za učence 7., 8. in 9. razreda potekal podjetniški vikend.

Učenci so s pomočjo izkušenih mentorjev in podjetnikov razvijali podjetniške ideje, v sodelovalnem duhu iskali potrebne informacije, oblikovali prototipe in prve storitve ter se učili javnega nastopanja. Za zaključek so svoje delo predstavili komisiji, ki je podelila tri nagrade (za najboljšo poslovno idejo, najboljšo družbeno koristno idejo in najboljšo predstavitev oz. *pitch*).

Učenci so se v petek odpravili tudi na večerni sprehod po Ilirski Bistrici in noč preživeli malo drugače v šolski telovadnici.

Meta Frank, knjižničarka

KULTURNI DAN KNEŠKIH UČENCEV

24. 11. 2022 so učenci 3. triade s spremljevalkami Martino B. Jenko, Petro Valenčič, Andrejo Maslo in Olgo Novak (46 učencev) ob 8. uri odšli z avtobusom izpred šole v megleno Ljubljano.

Na sprehodu po starem mestnem jedru, največ pri Prešernovem spomeniku, so dobili kar nekaj bombonov, saj so znali dogovoriti na različna vprašanja v povezavi z Ljubljano. Učiteljici sta preverjali njihovo znanje in opazovalno zmožnost. Pred nastopom Janeza Dovča smo še malicali in si malce pretegnili noge po ploščadi z razgledom na slovenski parlament in se nadihali svežega zraka.

Sledilo je nenavadno doživetje v Štithovi dvorani – glasbeno-virtualni spektakel.

Vsebinsko kulturnega dne so si letos med več predlogi izbrali devetošolci; a ker se o predstavi niso pozanimali, kot bi se lahko, so kupili mačka v žaklju. Določene osebne predstave vnaprej pa lahko prinesejo razočaranje. Na preizkušnji sta bili odprtost in širina, saj to ni bila klasična, tipična gledališka predstava, uprizoritev dramske igre.

Tesla je poučna avtorska monodrama, ki spominja na predavanje fizike, kot ga še nismo slišali in gledališki performans, ki se ne da primerjati z vsemi do sedaj. Učencem so bila razložena nekatera zelo abstraktna področja fizike (elektrika, magnetno polje, frekvenca, resonanca ...) v povezavi z znanstvenikom in izumiteljem Nikolo Teslo. To je enkraten primer medpredmetne povezave: slovenščina (biografija oz. pripoved o življenju osebe), fizika, glasba, zgodovina, tehnika. Teslovi citati pa so bili tudi poučno filozofski in psihološki. Avtor in izdelovalec, glasbenik in fizik J. Dovč je na koncu predstavil svoj ansambel in tri so preizkusili tudi učenci, tudi ena naša prostovoljka iz sedmega razreda. V igri zvokov, posebnih glasbil, virtualnih efektov, petja, pravljичno čarobnih vzročno-posledičnih zvez, ki jih je težko docela razumeti, je vsak gledalec to predstavo doživel po svoje.

Po pričakovanjih so mnenja zelo deljena, diametralno nasprotna kot krvavice, ki jih obožuješ, ali pa jih ne preneseš.

Ocena in vtisi učencev:

7. r. – 4,55

8. r. – 4,20

9. r. – 3,70

Imela sem večja pričakovanja. Ni me najbolj navdušila. Pričakovala sem več igre. Bilo je preveč glasbe.

Na trenutke preveč dolgočasna.

Bila je kratka (op. a. 60'). Sem mislil, da bo drugačna.

Imam občutek, da so še najmanj govorili o Nikoli Tesli.

Razlaga dolgočasna, nerazumljiva, ne bi si je šla še enkrat ogledat, na trenutke smešna, nekateri pripomočki zanimivi/smešni.

Ni mi bil všeč del, ko je igralec razlagal.

Ni bila zanimiva, ker je bila dolgočasna.

Bila je kratka, nezanimiva.

Nisem vedel, kaj je hotel narediti s toliko muzike.

Premalo igre, brez igralcev, dolgočasno, dobri efekti, zelo fascinantne stvari oz. podatki, preveč govorjenja po radiu, nezanimivo, samo opis življenja Tesle, večja pričakovanja, npr. da bi nekdo igral Teslo ...

Predstava mi je bila všeč, saj je igralec odlično igral na različne instrumente, ker tudi sama igram klavir in vem, da ni tako enostavno kot morda zgleda. Sama zgodba pa bi lahko bila bolje predstavljena.

Tisti, ki ne poznajo Tesle, morda niso tako dobro razumeli same zgodbe.

Bilo je ok.

Zanimivo, še kdaj bi šel kaj gledat.

Počutil sem se v redu, bil sem presenečen nad predstavo, osebje je bilo zelo gostoljubno. Pri tem sem se zelo zabaval. Zelo mi je bil všeč Janez Dovč. To je bila moja najboljša predstava do zdaj.

Igralec je res obvladal instrumente.

Zelo poučno doživetje. Igralec je bil neverjetno pameten, izkušen in zelo zanimiv. Robotek pa genialen in v formi.

Poučna in zanimiva.

Zanimiv uvod.

Najboljši so bili laserski žarki pa krogla, ki deluje na potencialno energijo.

Zanimiva je bila vsa oprema, ki jo je imel. Pa tudi kako so s starim radijem povedali njegovo dogajanje v življenju.

Najbolj všeč so mi bili življenjski nauki iz Teslovega življenja.

Je bila odlična, ker je bilaaa zelo zanimiva, igralec me je navdušil nad fiziko. Najboljše je bilo, da so lahko gledalci preizkusili instrumente.

Predstava je bila poučna. Dovč prijazen in zabaven. Zaradi vseh tistih žmigajočih lučk mi je bila malo srhljiva.

Predstava Tesla mi je bila zelo zanimiva, ker je bila v njej znanost. Janez Dovč je zelo dobro predstavil Teslo, a mislim, da je predstava nalašč za mladino. Všeč pa mi je bilo tudi, da je bilo malo heca. Vseeno pa bi naredil lik Tesle.

Predstava nas je naučila o tehniki in tehnologiji in o Nikolovi zgodovini. Janez Dovč je zelo dober glasbenik. Bodimo radovedni!

Radi peljemo kneške učence v kulturne ustanove, saj so večinoma radovedni gledalci, dobri opazovalci nastopov in znajo neverjetno veliko povedati o vide-nem, tudi nepredvidljivih detajlov. Tudi učenci, ki jih Janez Dovč ni (najbolj) navdušil, so gotovo doživeli svojevrstno izkušnjo in opazili ter kritično vrednotili eno – ne tipično in po pričakovanjih – gledališko predstavo. Na gledaliških odrih je pač vse mogoče, kot v življenju! ●

Vodja KD

Olga Novak, prof. slovenščine

PODJETNIKI V OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

V preteklem šolskem letu smo na OŠ Toneta Tomšiča Knežak prvič vstopili na podjetniško pot. S pomočjo motiviranih podjetnic Dolores Keš, Ane Širca, Doris Komen in Jane Nadoh Bergoč iz Podjetniškega inkubatorja Perspektiva iz Postojne in Urše Žorž ter Nejca Konjeviča smo izpeljali podjetniški vikend na šoli.

Po možganski nevihti smo na plano potegnili kar nekaj zelo dobrih idej in jih začeli počasi razvijati. Dve skupini otrok sta se odločili, da z razvijanjem idej nadaljujeta. Z mentorji smo se po Zoomu dobivali vsako soboto. Po intenzivnih pripravah smo se prijavi na podjetniško tekmovanje *Popri* ter z našimi idejami in predstavitvami poželi velik aplavz in dokazali, da z nami ni heca.

Na Poprih sta se predstavili dve skupini – *Color basket* in *Naš prijatelj*, ki sta najbolj verjeli v svoj izdelek. *Color basket* so sestavljali Katja Tomšič, Miha Kapelj, Jan Tomšič in Matevž Počkaj. Razvijali so napravo za osvetlitev koša in štetje košev na domačem igrišču. Drugo skupino *Naš prijatelj* pa so sestavljali Dane Godec, Aljaž Smerdel, Žiga Tomažinčič in Mitja Čekada. Razvijali so napravo za hranjenje psov, ki bi omogočala, da si prezaposleni posamezniki, študentje, popotniki lahko omislijo psa v svoje zaposleno življenje. Naprava bi sama dozi-

rala hrano in vodo. Obe ideji sta vezani na mobilno aplikacijo.

Lansko navdušenje smo prenesli na letošnje mlade podjetnike in že v začetku šolskega leta izpeljali podjetniški vikend za učence od 7. do 9. razreda. Letošnje

ideje so še v razvoju in jih bodo učenci razkrili kasneje. Ker verjamejo vanje, jih bodo razvijali čez celo leto s pomočjo mentorjev in verjamem, da nas bodo presenetili. ●

Tanja Blažek

Na Ljudski univerzi celo leto deluje *Središče za samostojno učenje (SSU)*. Uporabnikom so na voljo računalniki, gradiva za samostojno učenje in pomoč mentorice. V SSU so se v iztekajočem letu učili slovenskega in nemškega jezika, uporabe pisarniških programov in pametnega telefona ter še in še ... Učenje v SSU je brezplačno.

Študijski krožki so letos potekali v sodelovanju z društvom *Vezi* in VDC Ilirska Bistrica ter drugimi zainteresiranimi posamezniki. Skupaj smo aranžirali rojstnodnevne in sezonske dekoracije, reciklirali, izdelovali kokedame (japonska krogla) in se spoznavali z zelišči v naši okolici.

Zaključili smo s projektom *Temeljne in poklicne kompetence 2018–2022*. V letošnjem letu smo izvedli pet tečajev – dva jezikovna, dva računalniško digitalna in enega za starše in njihove otroke (do 5. razreda OŠ) *Beremo in pišemo skupaj*, v sklopu katerega so skupaj spoznavali šolsko delo na drugačen način.

Zaposleni na LU tudi letos nismo pozabili na svoja *izpopolnjevanja*, saj bomo le tako lahko uspešni in strokovni pri svojem delu. Izobraževali smo se tako na področju kakovosti izobraževanja odraslih, digitalnih in računalniških veščin kot tudi na področju naše osnovne dejavnosti – učenja.

Tradicionalno smo v septembru sodelovali v akciji *Dnevi svetovnih središč*. Letos smo poleg predstavitve svojih dejavnosti predstavljali tudi formalno šolanje (srednje in višješolske programe), nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in vrednotenje znanja. Med drugim smo izobraževanje odraslih predstavljali tudi na Uradu za delo Ilirska Bistrica.

Ker se zavedamo, kako zelo je vseživljenjsko učenje pomembno v tem hitro se spreminjajočem svetu, smo se z veseljem odzvali na povabilo Zavoda za zaposlovanje, OE Koper in sodelovali na *Čezmejnem zaposlitvenem sejmu* v Kopru.

V maju vsako leto potekajo *Tedni vseživljenjskega učenja* (TVU): Letos smo v okviru TVU pripravili veliko delavnic – varno brskanje po spletu, uporaba pametnega telefona za začetnike, Z zgodbami na pot (športno- literarni pohod), funkcionalna prehrana, gibalna-likovna delavnica za otroke ter še in še.

V VGC-ju smo veliko časa posvetili delavnicam, ki utrjujejo naše zdravje in nas učijo o funkcionalni prehrani (Planet zdravje). Pod strokovnim vodstvom delujeta dve skupini za samopomoč. Na pogovornih uricah utrjujemo slovenski jezik, s člani društva VEZI smo razvijali ročne spretnosti. Spoznavali smo pametne telefone, družbena omrežja in še mnogo drugega.

S pestrim izobraževalnim programom in delavnicami za vsak dan bomo z vami tudi v letu 2023.

Obdarite se z znanjem in našo ponudbo preverite na www.lu-ilirska-bistrica.si ali na naši FB strani Ljudska univerza Ilirska Bistrica.

Zahvaljujemo se vsem, s katerimi smo v letu 2022 soustvarjali čudovite zgodbe in risali nasmeha na obraze.

Uspešno in srečno 2023! ●

Kolektiv OE Ljudske univerze Ilirska Bistrica

*Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno,
a kar ni njeno, nam ne more vzeti
in to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.*

(S. Makarovič)

ZAHVALA

v 90. letu življenja nas je zapustila draga mama, nona in pranonca

**VIKTORIJA ŠKUBONJA,
ROJ. VALENČIČ (VIKA)**

(18. 5. 1932 – 14. 10. 2022)
iz Ilirske Bistrice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki mislite nanjo in ste jo pospremili na zadnji poti.

**Žalujoči: hčeri Neva in Sabrina z družinama,
vnukinji Kristina in Andreja z družinama
in pravnuki Jure, Žiga, Maja ter Andrej**

*Solza, žalost, bolečina te zbudila ni,
a ostala je tišina, ki močno boli.*

(Tone Pavček)

ZAHVALA

Veliko prehitro nas je zapustila naša mama, nona, tašča

DRAGICA UJČIČ

(22. 10. 1961 – 27. 10. 2022)

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, z nami delili bolečino izgube in nam namenili tople besede sožalja ter tolažbe. Zahvaljujemo se asist. dr. Mariji Skoblar Vidmar, dr. med., z Onkološkega inštituta Ljubljana in osebni zdravnici Barbari Dekleva, dr. med., spec. druž. med., ter osebju Doma starejših občanov Ilirska Bistrica. Hvala župniku Petru Pipanu, pevcem iz Košane in pogrebni službi JP Komunala Ilirska Bistrica.

Žalujoci: hči Ana in sin Dražen z družinama

*Zdaj ne trpiš več, dragi. Zdaj počivaš.
Kajne, sedaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen, opustošen
za nas, odkar te več med nami ni.*

*Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.*

(Svetlana Makarovič)

ZAHVALA

KNAFELC IVAN

(26. 7. 1939 – 26. 11. 2022)

Nашega Ivota ni več. Iskrena hvala skupini za pogrebne storitve JP Komunala Ilirska Bistrica, ekipi urgence ZD Ilirska Bistrica za human odnos v zadnjih trenutkih njegovega življenja in zdravnici dr. Šegota Tomič za razumevanje in podporo med dolgoletnim zdravljenjem. Sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem, društvu invalidov in diabetikov ter znancem iskrena hvala za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče ter za vso pomoč. Hvala pevcem Vasovalcem in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

**V srcu ga nosimo: žena Bernarda, sin Janez
in hči Maja z družino.**

*Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči.
Tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.*

(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Od nas se je poslovila draga mama, nona in pranona

JOŽA KNAFELC

(11. 3. 1938 – 4. 12. 2022)

Ob boleči izgubi naše drage mame, none in pranone Jože Knafelc se iskreno zahvaljujemo osebju DSO Ilirska Bistrica, ki ji je z nesebično pomočjo in lepimi besedami pričaralo lepši dan. Iskrena hvala dr. Barbari Dekleva in zdravnikom ter reševalcem urgentne službe Ilirska Bistrica za hitro odzivnost in zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: hčeri Brigita in Vivijana z družinama

*Tako kot reka v daljavo se zgubi,
odšla si tiho, brez slovesa,
za seboj pustila si spomin
na naša skupna srečna leta.
Le srce in duša ve,
kako boli,
ko več te ni ...*

ZAHVALA

V 91. letu starosti se je poslovila naša draga

ANGELA VIČIČ, ROJ. CETIN

iz Harij

(3. 1. 1932 – 14. 12. 2022)

V življenju le skrb in delo si poznala,
zdaj od truda si zaspala.
Ponosna, trdna kakor skala,
vso ljubezen si nam dala,
za vse, prav vse, tisočkrat ti hvala!

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, ostalim vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in tople besede. Posebna zahvala pogrebni službi JP Komunala, župniku Stanku Fajdigi za opravljen pogrebni obred, ga. Damjani Kinkela in pevski skupini Vasovalec ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

Stanovanjski kredit.

Vaš sanjski dom tu in zdaj.

Prednosti pri najemu stanovanjskega kredita Primorske hranilnice:

- Ugodne obrestne mere
- Odplačevalna doba do 25 let
- Možnost nakazila na osebni račun
- Hitra odobritev

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si

**Primorska
hranilnica**

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

				AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ŠPORTNI REKVIZIT ZA DVIGO- VANJE	PEVKA SIRK	NAŠA SLAVISTKA, PESNICA IN PISATELJICA (NEŽA, ROJ. 1930)		MNOŽINSKI OSEBNI ZAIIMEK	MEHIŠKA ŽGANA PIJAČA IZ AGAV	PEČENO ŽIVILO IZ MOKE, VODE, IN KVASA	MANJŠI MESTNI CHEVROLET
				NEMŠKO MESTO, ROJ.KRAJ ALBERTA EINSTEINA			PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA, RALKA					
				ČAJ PO ANGLEŠKO			ŽIVEC VELIKA MORSKA RIBA, TUNA					
				OPREMA NEVESTE								
						ROK URBANC			ORGAN SLUHA			
ČRNA TRDA SNOV IZ KAVČUKA IN ŽVEPLA, KI NE PREVAJA ELEKTRIČNEGA TOKA				ORODJE ZA VRTNA DELA	ORIENTAL. ŽGANJE IZ RIŽA	PEVEC ŠVAB (MODRIJANI) NEDA UKRADEN		IGRAČKA NA VRVICI	SNOV IZ OGLJIKOV. VLAKEN			
NEMŠKI ŠAHOVSKI VELE- MOJSTER LASKER						YANKEE, AMERIČAN					JAMA ZA HRAMBO GAŠENEGA APNA	GLAVNO MESTO BAHAMOV
						SOSEDNJA DRŽAVA						
ČETRTI PREDSEDNIK SLOVENIJE									MATEMATIK TURING			
									USLUŽ- BENEČ V GALERIJI			
TV VODI- TELJICA ŠIRCA ROŠ				IGOR OZIM		RIHARD JAKOPIČ		OZKA DOLINA S STRMIMI POBOČJI				
						IRENA ŽERJAL						
HOKEJSKI SELEKTOR ZUPANČIČ				BERILO				ADAM BOHORIČ			NINA STRNAD	
				ODPRT PROSTOR OB HIŠI				ZELENICA			ANGLEŠKA PEVKA IN IGRALKA	
IVANA KOBILCA				REKA ENNS V AVSTRIJI KOS SUKANCA				TLOČRT				
								ALJA TKAČEVA				
TEŽKO TALJIVA KOVINA (Ta)						IRIS V OČESU ODDELEK ZA INVENTAR						
POMOČ: EBONIT KORDONE RITA ORA TEQUILA	GRAD PRI ČATEŽU OB SAVI	ITA RINA			SLADKA TEKOČINA V CVETU ZAZNAVA GA NOS					19.GRŠKA ČRKA, TAV LETALSKI USLUŽ- BENEČ		
		IZTREBEK, ODPADEK										
CELOTA MOTIVOV								STRUPEN IGLAVEC BOLNIK Z LUESOM, SIFILITIK			GRMIČASTA RASTLINA (BLAGAJEV ...)	BOJNA SREDSTVA
							JADRAN- SKI OTOK JUŽNO OD KORČULE ŠTEVILO 2					
OLIVER TWIST			FOTOGRAF ŽNIDARŠIČ MELANIA TRUMP DEKLIŠKO									
DRUGI NAJVEČJI JADRAN- SKI OTOK				JUŽNOAM. PTIČ				NASILJE				
				DRŽAVA BLIŽNJEGA VZHODA				REŠETO				
TEŽKO TALJIVA ŽLAHTNA KOVINA (Re)						KRMA ZA KONJE NAŠA PESNICA (MAJDA)			IGRALEC IN REŽISER BRATINA HRAPAV HRAST			
DESNi PRITOK ZAHODNE MORAVE V SRBIJI					KMEČKA ŽENSKA						4. IN 25. ČRKA	
					ROBERT REDFORD						BARACK OBAMA	
IZDELO- VALNICA CEVI							REDKA KOVINA (Yb)					
TELESNI IZLOČEK							MOČNO SUKANA DEBELA SVILENA NIT					

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi**, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do 30. januarja 2023 ali na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si
»Butična lepotilnica« poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: žensko barvanje, striženje in fen frizura | 2. nagrada: moško ali otroško striženje | 3. nagrada: vihanje naravnih trepalnic

Geslo prejšnje križanke: »TI salon.« Izžrebali smo tri nagrajence:

1. masažo z vročimi vulkanskimi kamni prejme **JANKO DOLGAN**, Kidričeva ulica 9, 6250 Ilirska Bistrica,
2. klasično masažo prejme **TANJA FRANK**, Kilovče 13, 6255 Prem,
3. masažo hrbta prejme **JANKO GRILJ**, Jasen 3a, 6250 Ilirska Bistrica.